

DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 • MAIRONIO - METAL, LAPKRICIO 3 D. • NOVEMBER 3, 1962 • PART TWO

MOKSLAS • MENAS LITERATūra

ŽARIJOS, KURIOS VIRSTA LIEPSNOMIS

Tautos viltis ir skundas Maironio kūryboje *)

ROMUALDAS SPALIS

Kai nuostabusis laikas viską keičia, kai dar vakar buvusios vertybės išnyksta kaip dūmas ir keliamos kitos normos, kiti reikalavimai, o apsvaigęs nuo techninės pažangos pasaulis graso pats sau savizudybe — šiemet sukanka šimtas metų, kai gimė Maironis, nepaprastai įdomi ir turtinga asmenybė, kuri buvo sveikinama kaip pranašas, apšaukta tautinio atgimimo poetu, kartu kuriam šaukta — labanakt, Maironi, kurį nauji talentai privertė lyg pasitraukti, kuris geso tartum merdinti žvaigždė, bet kurio kultas, naujai nelaimė užgriuvus, sužėrėjo nauja jėga, atsivėrė akys ir jausmai, ir ištroškusi tauta pasigėdo jo kūrinį, lyg to tyro šaltinio vandens.

Tik sava kalba

Jau pats Maironio talentas sudarė jam didelį pavojų. Mat, talentas galėjo atplėsti jį nuo tautos kamieno. Gal tada pažintumėm jį kaip lietuvių kilmės garsų poetą, kaip kad dabar turime Milašių, Baltrušaitį, Adomą Mickevičių, bet ne tautinio atgimimo poetą. O tautinio atgimimo poeto paskirtis pasaulio istorijoje yra labai reikalinga, ir nedaugelis poetų yra apvainikuoti ta nemirtinga aureole.

Anuo laikotarpiu Adomo Mickevičiaus, Puškino, Lermontovo ir Slovackio kūryba skleidė rusų — lenkų kalbų nusistovėjusius lobius, davė gražiausius pavyzdžius, tik gėrėkis ir sek, eik jų keliais, svetima kalba garbina savo tautą, jei ją myli, o savo talentui, būk tikras, surasi ir pakankamai išlavintų gerbėjų ir turtingų mecenatų. Jausdamas savo poeto talentą, o kas svarbiausia, tikėdamas jį, poetas pasirinko, kaip toje pasakoje, ne išblizgintą, išdžiū karalaitę, bet pelenę — lietuvių kalbą ir tuo pačiu sąmoningai Maironis atsistojo prieš ribojančią tuštumą, tiek kalbos kultūros atžvilgiu, tiek tradicijų ir pavyzdžių stoka. Taigi apie Maironį galima būtų prabilti ir Adomo Mickevičiaus žodžiais iš kūrinių „Odė jaunystei“ — Pats sau vairs ir keldrodys.

Tokie Kolumbai, kuriems trūksta talento, entuziazmo, valios arba bent vieno iš šių elementų, pražūsta, nepalikdami pėdsakų, arba, jei ir palieka juos, tai tik kaip istorinę vertę. Vienintelis Maironis laimėjo kovą su tais elementais. Kad kūryboje kūrė pražūstų visame įkvėpimo, tos šviesos, kuri išaštrintų pojūčius, įtemptų nervus ir prasiveržtų apvainikuojančia ekstaze. Fizinė prasmetant, ar tai muzika, ar poezija, ar skulptūra, ar dar kaip kitaip. Vienam tas kūrybinis skatintojas gali būti meilė, kitiems

— kas nors kitas, trečiams, kaip Adomui Mickevičiui, Slovackiui, Maironiui — tauta, jos paniekinimas, laisvės praradimas.

Skausmas išsilieja, širdis pasiguodžia

Mūsų tautos tragedija veik gimė su mūsų tautos istorija. Kryžiuočiai, švedų laikai, kazokų — rusų deginamas Vilnius. Napoleono žygio košmaras, 31 metų sukilimas, 63 metų sukilimas, kurį apvainikavo didžiulė kapo tylos minia, įberusi skausmo bejėgias akis į kariamą sukilėlių vadą Kalinauską. Toji tyta, tas suakmenėjimas, paralyžius visų galių, žodžio stoka rodo visišką išsešaltinio vandens.

Lidija J. Koklytė Naturmortas (iš jaunųjų dailininkų parodos)

kimą, absoliutų bejėgiškumą, praradimą bet kurios vilties. Bet Muravjovo laikais jau stiprėja ir lietuvių poezijos. Politinių vadų jau yra, bet dvasiinio šauklio lyg ir nematyti. Vietini poetai verkšleno, kiti seka visokias sielencas, treti pamėgdžioja svetimų tautų poetus, ne vidaus ugnies deginami, bet vaikydamiesi tuometine mada. Ir kaip tik toje beviltiškoje atmosferoje ateina Maironis, įtikėjęs į savo talentą, į savo pašaukimą. Perdėtas individualizmas jam neužtemdo tautos. Jei asmeniškai motyvai kartais ir sublykčioja jo kūryboje, tai kaip degančios žaislos, kaip brangūs akmenys, padarydami Maironį gyvenimiškesnį, kitaip būtumėm pamiršę jį kaip asmenį, kentėjusį ir vargusį. Tačiau visos pagrindinės kūrybinės jėgos, susipindamos su liaudies metaforomis, palyginimais, paralelizmais, suprantamais liaudžiai, supindamos lietuvių su praėjusia didybe, tautos mistika, eidamos į liaudį su skambia, jai suprantama, pilna estetiškai emocijų kalba, krito į lietuvių širdį, kaip tas brangus grūdus ištroškusi žemė. Ir pagaliau tauta Maironio poezijos dėka atrado save, prabilo, išsiliejo skundas plačiai, kaip tie pavasario vandenys. Tai pirmas žingsnis prisikėlimui, atgimimui. Skausmas išsilieja, širdis pasiguodžia, vėliau šviesesnės minties ieško, pagaliau vilties dainomasi, laisvės žiūrime ir svarbiausia — ruošiamasi kovai. Maironio kūryboje tie taip svarbūs prisikėlimo elementai, žinoma, nese-

ka iš eilės, logiškai. Jie maišo, kartojami, tačiau lig vieno jie yra jo poezijoje. Įsiklausykime į kai kuriuos iš eilės: Miega bočių šalis! Apsiniaukus nakties... Arba: Veltui dvasią raminti norėjau, aplinkui vien tamsią naktį regėjau... Tačiau toliau, tartum, dar nedrąsiai rodyklės nužymi jau ir šviesesnį kelią, viltį: Žiūrėk, rytuose aušra jau teka... Arba: Skausmuos jėgos išaugs, atgimimo sulauks...

Tų švelnių posmų poetui jau neužtenka. Joks pranašas, kuris nenurodo aukščiausiojo tikslo, šiuo atžvilgiu — laisvės: Mainos rūbai margo svieto, silpnas kelias, tvirtas griūva... Arba: Aplinkui jau žydi visur atgimimas, išpančiotos tautos gyvuoja plačiai...

Įkaitinę jausmus, sukėlę kovos aistras, Maironis atsidūrė prieš didelį klausimą. Du sukilimai sužlugdyti su kraujo aukomis, kovotojai irgi ne tie, ne bajorų kilmės, nesidairę į Varšuvą. Jų ir kovos būdas turi būti kitoks, užtikrinąs laimėjimą. Jie turi pakelti ne trapųjį kardą, bet jie turi apsiginkluoti nenugalima jėga: kultūra, humanišku, darbu, menu.

Paimsim arklą, knygą, lyrą ir eisim Lietuvos keliu

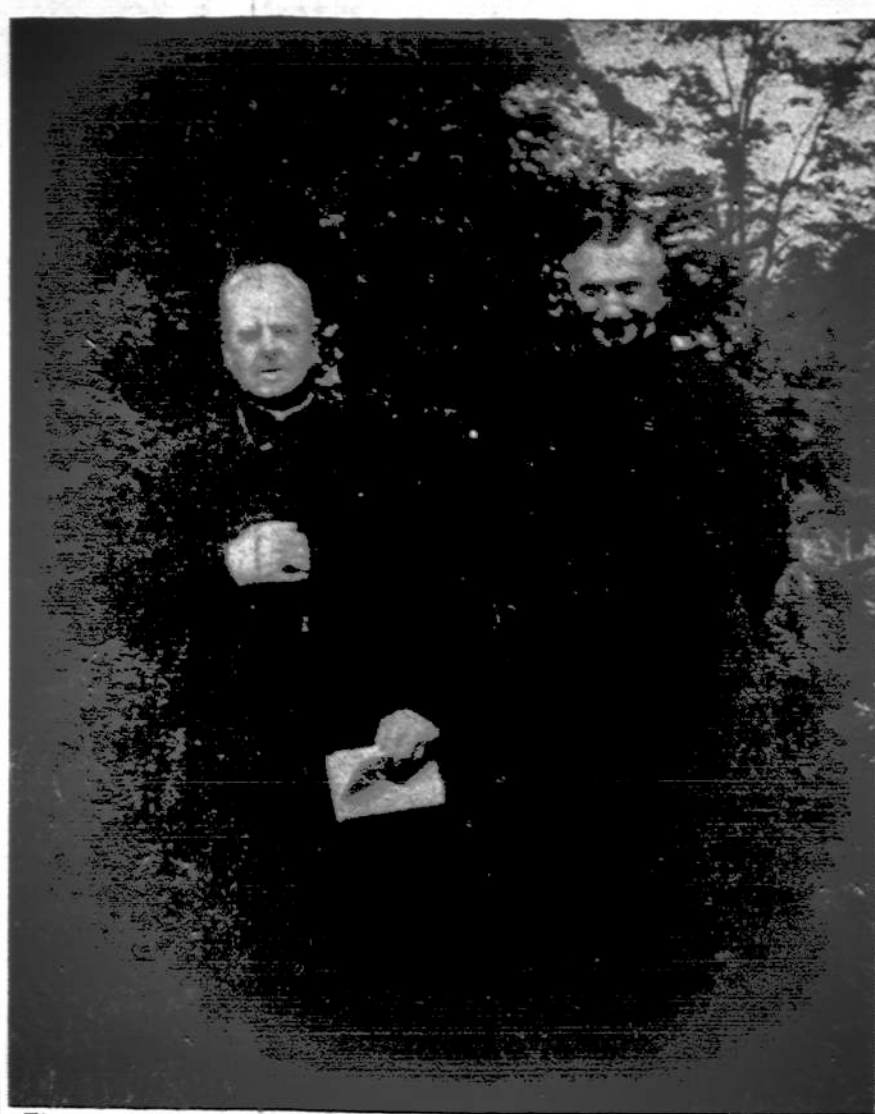
Tuo sakinių Maironis peržvelgė ateitį. Daugeliui Europoje trūko šitokių galių. Vienu metu vokiečių viltys net liko sukrautos į moderniuosius nibeilungus, kas privėdė prie katastrofos.

Dabartinis Lietuvos okupantas išmargino karininkų antpečius blizgučiais, išpūtė jų kelnes, graso kumštini ir batu, ašigaliuose sprogdina atomines bombas, darydamas didelį triukšmą, ir tuo pat metu aptvėrė visą Berlyną tvora, kad iš tos laimingosios imperijos nebūtų išbėgiotų gyventojai, nors ir vienasmarškiniai. Okupantas bijo laisvojo žodžio, žudydamas kiekvieną balsą, ateinantį radio bangomis iš laisvojo pasaulio, ir kaip Kudirkos „herojus“, bijo užrašyto popieriuko. Prisi-

Antanas Brazdys

Skulptūra

Maironis ir Mykolas Vaitkus 1930 metais Palangoje.

Nuotrauka Katrinos Yanchus

Kazys Bradūnas

PAGAUTAS LAIKAS

Ramiai kramtydami duoną,
(Žiūrėk — skydas ir kirvis!)
Atidengė didelę paslaptį —
Milžino jotvingio kapą...

Ramiai kramtydami duoną,
Rinkome įkapes,
Nejausdami smėlio sravenimo
Pro pirštus...

Ramiai kramtydami duoną,
Nežiūrime saulėn —
Laiką, lyg paukštį, laiko pagavus
Balto kaulo ranka...

minkime Pasternako ir kitų likimą...

Argi Maironis padrašinancia šypsena nežiūrėtų dabar į tautą, primindamas jai, kad dvasios kultūra, stipresnė už žmogaus nukaltus metalinius ir net atominius ginklus.

Maironio eilėraščiai lengvai sklido tautoje. Tauta jį savinos, gerė kūrybą, paversdama ją dainomis. Maironis atspėjo tautos aspiracijas, sutapo su tauta, prabilo tautos lūpomis. O dainos reikšmė tautai daug didesnė, kaip kartais mums gali atrodyti. Rusai pirmieji suprato giliai paslėptą psichologinę dainos reikšmę ir jos formuojančią įtaką. Prof. Pavlovo tyrinėjimai komunistams davė daug tokios medžiagos, kuria vakariečiai beveik nesidomi. Komunistams ypatingai rūpi pakeisti tautos melodiją, kuri sunkėsi kartu su motinos atdūsiu per amžius. Jiems rūpi sužavėti tautą svetimų stepių aidais, Balkalo tolumomis, Azarbeidžano dangumi, rusiška nihilistine dvasia. Rusiška daina ir melodija tai ne vien tik entuziazmo skiepėjimas, bet ir žmogaus vidaus keitimas. Tuo atžvilgiu ir Adomas Mickevičius „Konrade Valenrode“ priminė: „Žinau aš tas jūsų giesmes, vaidilos, jos jau lopys, kaip angis, gula vaikui ant krūtinių ir neša nuodus pražūtingus — meilę tėvynei ir pražūtį priešams“. Ak, kaip puikiai Maironiui tinka tie žodžiai. Tas lemiamas prisikėlimo metų vaidila pasigėrėtinai atliko savo misiją. Juk tie šimtai savanorių, kurie papildė sunkiai kovojančią gretas, ar tai ne kūdikiai, kuriuos liūliavo Maironio poezija.

Kūrėjas, kaip tautos formuotojas

Kasdieniniame gyvenime daug (Nukelta 2 psl.)

Kertinė Parasė

MŪSŲ ŽINOJIMAS

Kai praėjame šimtmetį 1879 m. Max Planck kreipėsi į Miuncheno universiteto fizikos profesorius, teiraudamasis, kokių perspektyvų galima tikėtis fizikoje ateityje, buvo atsakyta, kad fizikos mokslas yra kaip ir baigtas, viskas žinoma ir beveik nieko nebėra atidengtinu. Jaunas žmogus buvo atkalbinėjamas nesiimti šitos mokslo šakos. Tačiau Planck buvo užsispyręs ir savo studijoms pasirinko kaip tik fizikos mokslą.

Vėliau Planck — Nobelio premijos laureatas, greta Einsteino, pasidarė žymiausių modernių laikų mokslininku. Jis sukūrė kvantų teoriją ir atidengė naujus kelius fizinio pasaulio pažinimui.

Tada, kai Miuncheno profesorius atkalbinėjo Planck nuo fizikos mokslo, atomas buvo laikomas absoliutus ir amžinas materijos taškas, toliau nebedalinąs. Šiandien atomas jau yra skaldomas. Žinoma taip pat, kad ir protonas nėra pabaigos taškas, bet susideda iš dar mažesnių dalelių.

Taigi, kaip naiviai šiandien skamba ano profesoriaus žodžiai, kad viskas yra žinoma ir beveik nieko nebėra atidengtinu. Taip pat naivūs esame ir mes, be galo didžiudamiesi dabartiniais mokslo atsiekimais, tarytum jie yra paskutiniai, ir mokslui toliau nebėra ko siekti. Mes užmirštame, kad esame tik šiek tiek tokių pažangos kelyje.

Po penkiasdešimt metų būsimieji mokslininkai juoks iš mūsų dabartinio žinojimo, o po kitų penkiasdešimt metų būsimieji — iš anų ir t. t. Ar kada nors žmogaus protas prieis prie tokio įsitikinimo, jog

viskas yra žinoma ir toliau eiti nebėra kur? Man rodosi, kad tokio žinojimo žmogus niekada nepasieks ir negali pasiekti, nes žmogaus protas yra ribotas.

Šiandien atomo tyrinėtojai yra išaiškinę, kad vienas ir tas pats elektronas gali skraidyti tuo pat metu keliomis skirtingomis kryptimis. Laboratorijose dirbtiniu būdu pagaminamos protono dalelės bei antimaterijos substancija. Jei visata yra ribota, kas yra už jos ribų? Jei visata yra begalinė, ar galime mes vaizdžiai įsivaizduoti nesibaigiamumą?

Vadinasi — mūsų protas šiose srityse yra bejėgis. Atrodo taipgi, kad mažiausiam elektronų bei protonų pasaulyje veikia kiti dėsniai, kiti įstatymai, kurių mes nebegalime įkūsti. Reiškia — čionykščiai gamtos įstatymai ir mūsų supratimas galioja tik ribotoje aplinkoje, mūsų užimamos vietos platumoje.

Bet ir toje platumoje mes galime suvokti daiktus tik iš vienos, išorinės pusės, jų reiškinius, o ne jų esmę, pirmąją substanciją, jų atsiradimo ir priklausomumo priežastį. Tada nuo mūsų yra paslėpta. Ir kiek betobulėtų žmogaus protas, tačiau jo supratimo pagrindai liks tie patys, ir todėl tą amžiną paslaptį žmogus niekada pilnai neatskleis.

Žmogus gali pasiekti mėnulį, Marsą ir dar toliau, bet jis ir ten ras tik tai kūnus, medžiagas ir tam tikrus įstatymus. Bet kokia pirmąją priežastį už tų matytų vaizdų slypi, materija niekada neatsakys.

L. Kvečas

Nobelio literatūros premija amerikiečiui

John Steinbeck, šių metų Nobelio literatūros premijos laureatas, su žmona

rija. Vienas iš jų psichiškai trenktas, bet milžino jėgos ir stoto, nebesusigaudydamas nužudo jauną moterį. Draugas, norėdamas kvailiuką apsaugoti nuo visų šio darbo pasekų, jį nušauna. (Šitas J. Steinbecko romanas „Tarp pelių ir vyrų“ vardu lietuvių kalba yra išleistas Pradalgės leidyklos Anglijoje 1950 metais. Vertėjas — K. Barėnas.)

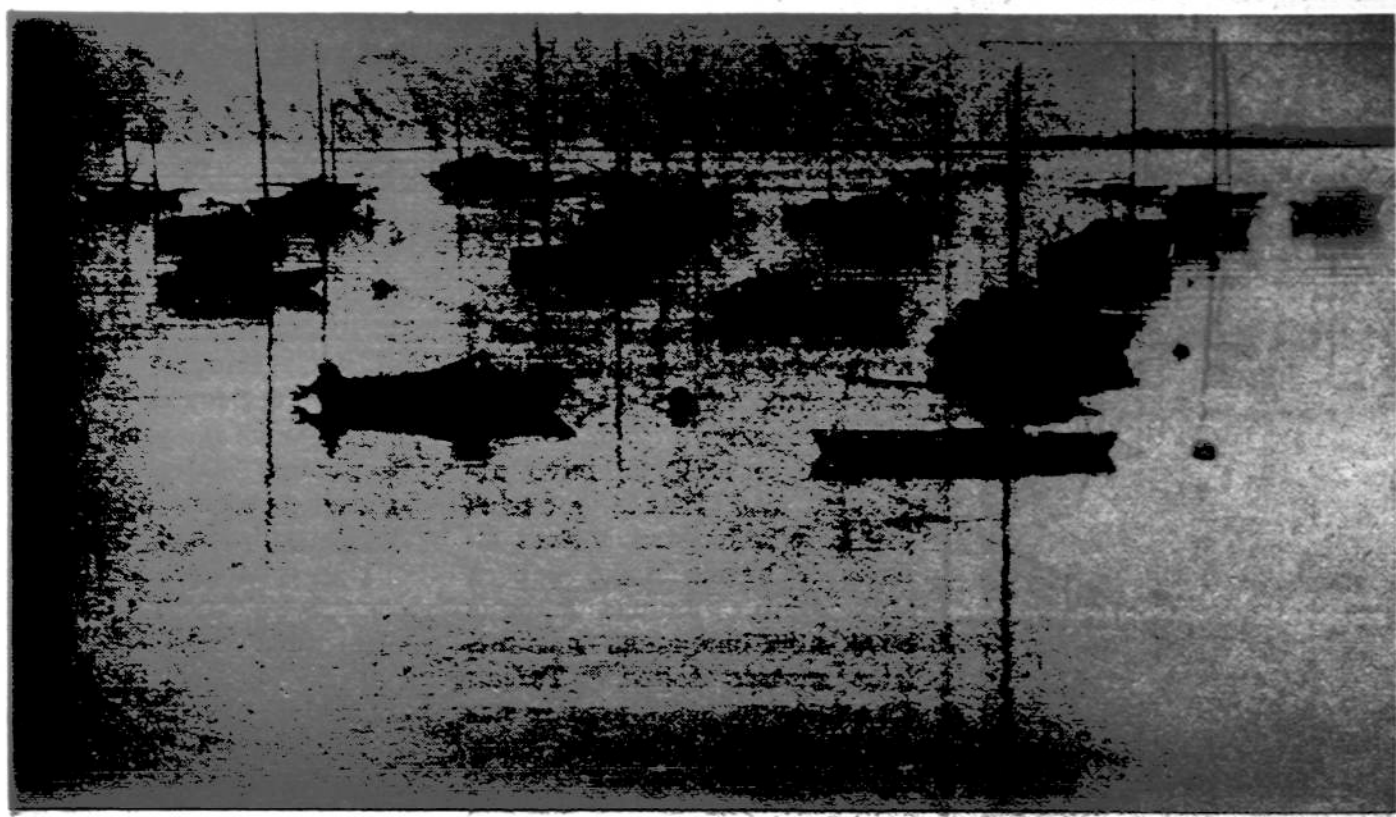
„Grapes of Wrath“ romane yra ypač akcentuojamas socialinis klausimas. Ši knyga išgarsino autorių ir Europoje, o taipgi prisidėjo prie darbo sąlygų pagerinimo vaismedžių plantacijose. Karo metais Steinbeckas davė ir šios temos knygą: „The Moon is Down“ ir „Bombs Away“. Patys naujasis Steinbecko darbas yra apysaka „The Winter of Discontent“ ir „Travels With Charley“.

Steinbecko raštuose dialogų natūralizmas, kritiškas socialinių problemų kėlimas, puikus humoras ir simboliškoji romantika meistriškai sujungiama gyvenimiškoje ir meninėje tikrovėje.

k. b.

• Mini Adomo Lasto ir Vinco Krėvės gimimo metinės. Vilniaus radijas ir spauda paminėjo Adomo Lasto 75-ąsias ir Vinco Krėvės 80-ąsias gimimo metines. „Tiesoje“ pasirodė ta proga straipsnis apie Krėvę. Centr. bibliotakoje Vilniuje atidaryta paroda, skirta rašytojų gyvenimui ir kūrybai.

*) Rašytojo R. Spalio paskaitos, skaitytos Lietuvių Studijų Savaitėje Vokietijoje Maironio sukakties minėjimo metu 1962 m. rugpjūčio 26 d., santrauka.

Poilsis prieš žiemą...

Nuotrauka Vytauto Mazelio

Žarijos, kurios virsta liepsnomis

(Atkelta iš 1 psl.)

reikšmės skiriame politikams, vadams, tačiau ne vien jie vie-ri formuoja tautos nusistatymą ir lemia istorijos puslapius. Štai dažnas kritikas tvirtina, kad lenkiškas patriotizmas, kar-tais fanatiškas nacionalizmas ir dūdybės manija išaugo šioje tautoje dėka H. Senkevičiaus garbiosios trilogijos. Tuo tarpu to paties rašytojo "Quo Vadis", laimėjęs Nobelio premiją, lite-ratūrinio atžvilgiu daug didin-ges kaip minėtoji trilogija, lenkų tautai mažiau reikšmin-gia, nes trilogijoje sukrati tu-kie tautos atsparumo lobiai, ku-rie lenkų tautai nepamainomi.

Lygiai tos pat vertės mums yra ir Maironio poezija. Iš vi-sų mūsų rašytojų jis labiausiai mus formuoja, lemtingai ugdo, teikdamas tautai skaidrinamas, rodėdamas ateities laisvės vizi-tą, tačiau be brutalaus, be nuo-žaus fanatizmo.

Satyros baimė

Su nauja nelaime užgriuvusia tėvyne, Maironio kūryba, aud-ros nuplauta, su nauja jėga skleidžia mums skundą ir kar-tu žadina viltį. Maironis jaugės i tautą ir sunku jį išrauti iš žmonių širdies. Komunistai mė-gino ir mėgina tai padaryti, bet jiems nesisekė. Norėdamas su-mažinti jo reikšmę, okupantas vadina jį buržuaziniu poetu. Bet iš jo kūrybos ir aklas pastebi, kad jis toks nėra. Su dideliu tralivimu peršamos senstančio Maironio satyros, kur jis plūs-tas karjeristus, padlaižas ir ki-tas negeroves jau nepriklausomoje Lietuvoje. Žinoma, vaikus ir tamsuolius galima klaidinti, bet šviesuoliams gali kilti ko-munistams nemalonūs palygini-mas. Majakovskis ir Eseninas — komunistai, garsūs poetai — po revoliucijos ilgai ja nesid-žiangė. Ir vienas ir kitas atė-mė sau gyvybę; mat, jiems ne-buvo leista rašyti satyrų. Ta-dą jie nerado kitos išeities, kaip vergiją pakeisti mirtimi.

Poezija, tiesiai siekianti skaitytoją

Kiltų klausimas, gal Mairo-nis paseno? Jo aktualumą, ei-liavimo būdą juk vėliau daug kas kritikavo. Į tai turime at-sakyti, kad nauji talentai, visad nori nustebinti kitus, sugriauti, kas buvo. statyti naują. Juk ir Majakovskis vienu metu šūk-telėjo: sušaudykim Puškiną! Reiškia, jis nereikalingas. Ta-čiau tas senukas Puškinas, gy-vensias dar eile šimtmečių, o Majakovskis ner ta laiką gali drūtai dar pražilti.

Gyvename radio, televizijos diene. Stambiu kovu kūrėjai labai mažėja. Modernus skaity-tojas ieško tiesioginio greito ryšio su knyga. Juk dažnas

tvirtina, kad kalbos grynumas, aiškumas, o ne vien tik idėjinė vertė ar dramatinė įtampa pa-dėjo iškilti Bernard Shaw.

Maironio poezija tiesiai sie-kianti skaitytoją, apeliuojanti į jausmus ir kartu labai gyve-nimiška, aktuali. Argi Maironio skundas mažiau realus šiandien, kai okupuotas lietuvis skaito: Daugel žuva, daugel pūva, / kas apverks jų dalį? / Už Uralo, žemės galo: / Ne po savo šalį!

Mes laisvajame pasauly tė-vynę mylime, bet suklumpame, kai susiduriame su priešinga spalva, ideologija. Tad pilnu nuosirdumu ir negalime patar-ti ten tėvynėje esantiems — my-lėkites kaip broliai. Mes čia "mylimės", tik teorijai palikda-mi himno žodžius. Negalime pa-tarti jiems — laikykites savo kalbos. Tada, mat, reikėtų ir savo ir savųjų liežuvio pasiklau-syti. Tuo tarpu Maironio balsas yra pati patikimiausia, švel-niausia ir stipriausia vilties ki-birkstėlė:

Myliok jos kalbą, senovės bū-
da,
Jos girių kvapą, žaliąsias pie-
vas...

Reikia labai nejautraus žmo-gaus, arba jau visiškai perdirb-to, kuris, taip tiesiogiai užkal-bintas, neįstų pareigos, kada visokiomis priemonėmis perša-mas plačiosios tėvynės grožis, maišomi žmonės, brukami svė-tur su užslėpta prievarta ar vie-šai. Atsisveikinant skausmo nė-maža. Argi tada bereikšmiai ir pasenę žodžiai, kuriais Maironis pateikia susintetintą, sudėjin-tą panoramą:

Kaip puikūs slėniai sraunios
/Dubysos,
Miškais, lyg rūta, kalnai ža-
/liuoja;
O po tuos kalnus sesutės vi-
/sos,
Graudžiai malonias dainas
/dainuoja.

Svarbi ir "Kur bėga šėsupė", nes ją baigia maldą, kuri gal prasmingesnė dabar, kada vie-šai net melstis nepatartina.

Apsaugok, Aukščiausias, tą
/mylimą šalį,
Kur mūsų sodybos, kur bo-
/čių kapai!
Juk tėviška tavo malonė daug
/gali!
Mes tavo per amžius suvargę
/vaikai.

Argi gali būti nuosirdesnio skundo ir kartu didžios vilties ir pasitikėjimo maldą dabarti-nėse sąlygose!

Kovos ir vilties sargyboje

Mokyklos suole, ar gal kur kolchoze, ar studentų bendra-butyje atverstas Maironio poe-zijos puslapis: Oi neverk, moti-

nėle, kad jaunas sūnus eis gin-ti brangiosios tėvynės... Ar tai ne partizano tragedija ir jos is-torija, ar tai ne tautos kovos, pra-sidėjusios prieš okupantą miš-ke. Tik dabar kova kitokia: iš-tvermė, pasiryžimas ir neges-tanti viltis.

Anot Vilniuje studijavusio inž. J. Miklovo, Vengrijos suki-limui nuskambėjus, ant senojo Vilniaus universiteto sienos švietė šūkis: Tegyvuoja vengrų revoliucija, ir sekim jos pavyz-džiu! O Vilniaus universiteto aktų salėje kovingai suskambė-jo Maironio žodžiai: Jau slavai sukilo nuo Juodmarių krašto, pavasaris eina Karpatų kal-nais!..

Tremtyje būdami, mes veik-tikri dėl rytojaus, niekas mūsų nepersekioja, mažai mus kas jaudina. Tėvynėje atmosfera la-biau įtempta, kaip pasakoją at-siūstus. Ten bet koks pasikei-timas viršūnėje, naujas posūkis politikoje, ar tik paprastas par-tinis manevras gali išrauti vis-ką su šaknimis, gali pakeisti visą individo gyvenimą, ir tada savaime siela siekia, jausmai veržiasi į kurią pastovesnę ver-tybę, į viltį nešančią mintį. Šiuo atžvilgiu Maironis yra tartum paties dangaus siūstas stovėti kovos ir vilties sargyboje, kad mūsų tėvynės sienos, anot Mai-ronio eilėraščio, nebūtų nutilu-sios, apleistos visų, be sargo, ginklų ir žmogaus. Didžios idė-lės nemiršta kaip žmonės. Jos kartais kaip tos žarijos, kurios spindi, rusena, bet, audrai paki-lus, vėjui įtūžus, liepsnomis iš-siveržia. Šitaip atsitiko ir su atgijusiu Maironio kultu. Mai-ronis buvo tikrindos ir prisikėli-mą tautos poetas, jis toks ir li-ko. (ELI)

Nė vienu akimirka tu neprivalai leisti sau galvoti, kad esi kam nors per senas, nes tvisi la-bai greit tave pastatytų ton tik-renybėn, dar nepasirodžius nei vei-do raukšlėm, nei pasenėjusiai iš-valdai. Nieko nėra tikresnio, kaip ta pažiūra, kad esame tokie, kaip galvojame, kad esame panašūs į savo mintis.

O. Swett Marden

Antanas Brazdys Skulptūra

RIKSMAS BE ŽINOJIMO

Prieš daugelį metų Br. Rai-la išleido eilėraščių knygą "Barbaras rėkia". Knygos pa-vadinimas labai charakteringas, akcentuojas, kad dažniausiai triukšmą kelia mažiausiai žinąs. Šitokių atsitikimų tremtyje la-bai gausu, ypač, kad čia atsirā-do daugiau ar mažiau apstu mėgėjų. Trūkumas vienoj ar kitoj srityje darbininkų, priva-tė žmonės imtis tokių darbų, kurių normaliu atveju jie ne-apsimty daryti. Tai, pagaliau, gyvenamo momento rezultatas. Tačiau blogiausia, kad daugė-lis mėgėjų užmiršta, jog jie mėgėjai. Jie norėtų diktuoti vi-sam mūsų kultūriniam gyveni-mui arba bent kitus mokyti.

Neseniai spaudoje nuskambė-jo tiesiog "klasiška išmintis", kai per septynias skiltis vienas laikraštis uždėjo antrąsias, rō-vodamas prieš Kultūros Kon-gresą. To straipsnio autorius skandalingai piktai puola ir maišo du mūsų mokslo vyrus, daktarus Juozą Girnį ir Joną Grinį. Tiesiog neįsivaizduoja-ma, kad žmogus, taip garsiai rėkias kultūros reikalais, ne-galėtų atskirti vieno kultūrinin-ko nuo kito. Bet tai ne vienas toks graudus atvejis. Štai "Vie-nybės" spalio 26 d. laidoj rašo, kad pastebima pragiedrulių So-vietų literatūroje. Esą, "Paste-bima jū ir lietuvių literatūroje Lietuvoje: J. Degutytes "Die-nos dovanose", J. Marcinke-vičiaus "Pušis, kuri juokėsi" ir L. Gutausko "Ištrūko mano žirgai". Šių kūrinių niekas mū-sų spaudoje nerecenzavo, nes įvairūs veiksniai draudžia ži-noti, ką mūsų pavergtas bro-lis Lietuvoje kuria, kad ir žmo-niško".

Šitaip snobiškai drįsta rašy-ti "Vienybė", pati gerai žino-dama, kad niekas nieko nedrau-džia skelbti. Bet ne čia didrau-džia netiesa. Apie J. Marcinke-vičiaus "Pušį, kuri juokėsi" bu-vo "Drauge" rašyta ne kartą. Pati didžiausia tos knygos re-cenzija buvo išspausdinta Drau-go kultūrinio priedo birželio 9 d. laidoj su trijų skilčių didė-lės antrašte "Knyga, liudijanti gyvybę". Kelių skilčių aptari-me recenzentas plačiai išnagri-nėjo minėtą knygą, pažymėda-mas, kad Lietuvoje kūrybinis pajautimas tebėra gyvas. Ilgą recenziją autorius baigia sa-kiniiu: "Pušis, kuri juokėsi", be abejo, bus Lietuvos jaunimo perkama ir mielai skaitoma knyga". Taip pat pažymėjo, kad autorius puikiai žino, ko-kie kūrėjo uždaviniai ir kas tų uždavinių slopintojas. Ši Mar-cinkevičiaus knyga buvo aptar-ta ir kitame Draugo numeryje, straipsnyje "Kūrybinis pul-sas plaka". Apie Degutytes kū-rybą yra rašęs J. Gobis, ir iš viso apie tas knygas ne vieno buvo rašyta, nežinūrint, kad jos išleistos Lietuvoje ir ne visada ir ne visiems įmanoma jas čia įsigyti.

Apie debiutinę L. Gutausko knygutę "Ištrūko mano žir-gai", gal būt, mūsų laisvoje spaudoje lig šiol dar ir nebu-vo kalbėta. Tačiau jeigu "Vie-nybė" jau taip nori, galime čia šį tą tuoj pat iš to rinkinio ir pacituoti.

Ir matau tave, didelį didelį.
/Kaip ažuolyno aukščiaū-
/siajį ažuolą.
Ir myliu tavę, paprastą, stip-
/rų ir dorą rusų karį.
(Rusų kariui, 12 psl.)
Sūnau, tu privalai paimt iš
/mano rankų vėliavą rau-
/doną!

Sūnau, tu privalai suburti
/žmones ir pasodint drau-
/gystės medį.
(Penki sūnūs, 48 psl.)

O štai ir nepraustaburniški lietuviškojo morozovo žodžiai savo religingai motinai eilėraš-tyje "Bažnyčioje".

O motin,
Nejaugi mirtis vedžioja už
/rankų tave
Po šią beprasme ir šaltą tuš-
/tumą?
Nejaugi, motina!
Nejau tu ne žemės dukra?
Nejau užmiršai lankas ir
/margąją kletį? (50 psl.)

Platesni komentarai šios

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5490 South Kedzie Avenue
Prima ligonius pagal susitarimą.
Hemlock 4-1542 nuo 2 iki 9 v. p. p.
Kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKT. AUSU. NOSIES IR
GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2856 West 63rd Street
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v.
vak. šeštadieniais 10-1 val. Treči-
adienį, antradienį ir penktadienį.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Rez. HE 6-1670.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), tel. LU 5-6446
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepija, skambinti MI 3-0001.

Ofiso: 3146 West 63rd Street
Tel: Prospect 8-1717
Rezid: 3241 West 66th Place
Tel: Republic 7-7568

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč-
adienį, antradienį ir penktadienį
nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAZYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 W. 63rd Street
Kampus 63-dios ir California
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak.
Seit. 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefonas: 476-4042
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Inktų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9.
Antr. 1-8, treč., šešt. pagal sutartį.
sekm. uždaryta.

DR. S. ir M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir Akcija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9
val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.;
šešt. 10 v. r. iki 1 p. d. Ligonius
prima pagal susitarimą.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą.
4063 Archer Avenue
(Prie California Ave.)

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepija, skambinti MI 2-0001.

DR. B. GAIZIONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
2454 West 71st Street
(71-05 ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
šešt. 1-4 p. d.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2757 West 71st Street
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak.
šešt. nuo 10 iki 12 valandų.
Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus
Tel. ofiso ir rez. WA 5-3017

DR. JANINA JAKSEVICIUS

JOKSIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Val: Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 8 iki 8:30; antradienį ir penktadienį nuo 8 iki 8:30; šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

"Vienybė" peršamos knygos, manome, nebereikalingi.

Taigi, būtų geriau, kad "Vie-nybė" nekaltėtų taip garsiai, o skaitytų spaudą ir keltų savo kultūrinį lygį. Sako, kad veiks-niai uždraudę skelbti, ką mūsų brolis veikia Lietuvoje, tačiau atrodė, kad kažkokie veiksniai minėto straipsnio autoriui yra uždraudę skaityti laisvąją spau-dą.

Gaila, kad diletantas mūsų kultūriniam gyvenime eina garsiai rėkdamas, maišydamas vardus, tiesą ir melą, neturė-damas elementariausių žinių, o tik plačiai pravertą gerklę.
L. G.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
susitarimą. Išskyrus trečiadienį, už-
daryta.

DR. VL. KAUPAS

VIDAUS LIGOS
756 West 35th Street
(Kamp. 35-ta ir Halsted)
Valandos vak. 6-9. Šeštadienį. 10-2 p. p.
Treč. susitarus.
Ofiso tel. BI 7-0400
Dienos metu tel. CA 5-5010

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir še-
št. tik 10-12.

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvės gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir
penktadienį nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30
vak. vak. šeštadienį 1-4 val., trečiadienį
uždaryta.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienį
šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val: Kasdien popiet nuo 12-3 val.
vak. pirm., antr., ketvirt., 6-9 val.
Trečiadieniais tik susitarus.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį
nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo
6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį, nuo
11 val. ryto — 1 val. p. p. šeštadienį, 11
val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ

DR. A. MACIONAS

CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — Prospect 8-7773
Val: pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 p. p.
antradienį ir penktadienį 5-8 v. v.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-05 ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
šešt. 9 v. r. — 2 p. d.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVICIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-6766
Namų: BEverly 5-3946
Pirm. val: kasdien 6-9 v. v. šešt.
1-4 v. p. d. trečiadienį — uždaryta

DR. ALBINA PRUNSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. — 6-8 p. p.
šeštadieniais 10-12 valandų
Trečiadieniais uždaryta

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 8 val. vak.
Treč. ir sekm. tik susitarus

• Knygas rusų kalba turi iš-sileisti pati Lietuvos valstybinė leidykla. Valstybinė grožinė lei-dykla išleido rusų k. M. Sluc-kio novelių rinkinį "Vienu ste-buklu mažiau" (511 p., 30,000 egz.). Rusų k. išleistos ir "Lie-tuvių liaudies pasakos" (415 p., 75,000 egz.). Rinkiny esą gyvulinių, "stebuklinių" ir bui-tinių pasakų.

P. ŠILEIKIS, O. P.

Orthopedas. Protzistas.
Aparatų-Protezai. Med. ban-dazai. Spec. pagalba kojomis (Arch Support) ir t.t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. Prospect 6-5084

DR. ZIGMAS RUDAITIS

Spec. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę.
VAL: Pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v.
šešt. nuo 2-4. Trečiadieniais ir
kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL: 10 ryto iki 8 vak., trečiadienį
uždaryta. Šeštadienį 10 v. r. iki 5 p. p.
Ofisas uždarytas iki lapkr. 5 d.

Dr. W. Ross Dr. L. Seibutis

Inkstų, pūslių ir šlapimo takų
chirurgija
Ofiso: 7658 S. Western Ave., tel.
GR 6-0091; 392 E. 159th St., Harvey,
Ill., tel. Edison 3-4838; 30 N. M.
chigan Ave., Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą.

DR. ALDONA ŠIMKUS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
6449 So. Pulaski Rd. Tel. LU 2-5778
arba 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Telef. FU 5-2020.
Valandos pagal susitarimą. Jeigu
neatsiliepija, skambinti TE 9-1071.

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GReenville 6-0417
Valandos: 1-3 p. p. m. ir 6-8 p. p.
Penkt. tik 1-3 p. p. m.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. SELMA E. SODEIKA

OPTOMETRISTE
5842 S. Kedzie Ave. PR 6-2636
Tikrina akis ir pritaiko akinius
Visual Training — Contact Lenses
Pirmadienį, ketv. 10:30 v. r. — 7 p. p.
antradienį, penkt. 10:30 v. r. — 6 p. p.
šešt. 10:30 v. r. — 5 p. d.
Treč. uždaryta.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialia
chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir
6-8 val. vak. Trečiadieniais ir še-
štadieniais uždaryta, pirmadienį pa-
gal susitarimą. Šeštadieniais nuo 3
v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERY
LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. Prospect 8-1223 ar PR 6-5677
Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir
penkt. nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8
v. v. šešt. 2-4 p. p. ir nuo 6 iki 8
v. v. — pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prima lig

Ar bus veltui kelionė? Gintaro kalnas toluoje.

GINTARO KALNAS KALIFORNIJOJE

KANTRIMAS ČIBAS, Los Angeles

Vienas geologas prieš 30 metų trumpai rašė, jog radęs gintaro Santa Susana kalnuose.

Ir kaip gali Los Angeles lietuvis iškeisti tokios žinios nepatikrinęs?

Todėl pasiėmęs reikalingus įrankius, valgio ir vandens (svarbiausia!), įsisodinęs patydo, išdūmė į žvyrą. Vėliau, kai, kad didesnę kelio pusę, išdūmė į žvyrą. Vėliau, kai, kad didesnę kelio pusę, išdūmė į žvyrą. Vėliau, kai, kad didesnę kelio pusę, išdūmė į žvyrą.

Sekėsi. Kaip torpeda, išėmė skersai Los Angeles, Hollywood, Van Nuys, Encino, Tárzana ir daugybę kitų vietų. Išėmė į Venturą sritį, kartą su ryto saulė atsargiai perkopė Santa Susana kalnus ir nusileidė į žaliuosius soduose skendintį Simi slėnį.

Kiek akis mato, čia tūnė tamsiai žali valakiški riešutų sodai. Toliau rausvėja ilgos apelsinų medžių eilės, tai vėl ūkininkų laukai su tropikinėmis Kalifornijos daržovėmis. Pats Santa Susana miestelis soduose pasimetęs dviejose vietose: vienur gyvena sodininkai, daržininkai ir smulkūs biznierių, kitur — atbėgę Los Angeles miesčionys ir rytinių valstijų pensininkai. Pro vieno namų vartus kyšo privataus lėktuvėlio uodega. Jam, matyt, nebėra vietos čia pat esančiame aerodrome.

Atrodo, visi dar giliai miega. Man rūpi surasti ano geologo minėtas ūkininkų klubas. Bet ko paklausti? Šerifas miega. Klebonas miega. Namų pardavėjas miega. Krautuvės, benzinotytys uždarytos. Niekas nei krust.

Paklaidžiojęs po abu miestelius, pagaliau sustojau ties pastu. Kai tarnautojai ateis, viską sužinosiu. Juk jie čia kiekvieną pažįsta. Net jeigu to klubo namo nebūtų, jie žinotų, kur jis stovėjo. Man toji vieta labai svarbi, nes nuo jos reikia šiaurinė kryptimi eiti tiek ir tiek tūkstančių pėdų. (O tos pėdos! Jomis čia viską matuoja, net kontinentus, okeanų gelmes, erdvės aukštumą. Pėdos, tur būt, neišnyks, kol bent pora paskutinių anglų krypuos šiaurės ir anapus Atlanto. Tikriausiai, neužilgo ir mėnulio krateriai bus matuojami ne metrais, o vis dar pėdomis!)

Pasirodo ilgai laukta patikrinė. Tuojau patiesiu ant stalo žemėlapi ir jį mielai aiškins, taršėdama per naktį pakankamai pasilsėjusiu liežuviu.

Ten ne klubas, o didelis ūkis, dvaras. Apsitvėręs spygliuotomis tvoromis, kaip Berlyne. Ant visų kelių geležiniai vartai. Visuomet užrakinti. Niekas ten dar nebuvo įžengęs. Niekad jie tavęs neįsileis, nie-

Apybraiža

kad. Jei mėginsi įlįsti, nušaus! Atsargiai, berneli, jie nuolat savo kelius patruliuoja.

Grįžtu prie automobilio. — Še tau! Mūsų kelionė veltui, — baigiu perpasakojimą savo patydo.

Ši tās sako: — Klausyk tu jos! Dabar visas pasaulis toks, — niekam neįmanoma tikėti. Visi meluoja tiesiog automatiškai. Nori teisybės, — pats visur kur tik eini, pats savo akimis pamatyt. Vėliau, kai, kad didesnę kelio pusę, išdūmė į žvyrą. Vėliau, kai, kad didesnę kelio pusę, išdūmė į žvyrą.

— Aš, pro tuos vartus niekas nevažinėja. Teisybę pašte sakė.

Mėginame kitą kelią. Ant dvaro žemės ribos vėl tokie pat plieniniai vartai. Bet atkili ir be lentelės. Pamažu slenkame toliau. Niekas čia mus nešauja. Arčiau dvaro randame antrus atvirus vartus. Ir jų nieks negina. Bet tretieji vartai jau užrakinti. Už jų — dvaro kiemas ir trobos. Keisti gyventojai!

Pasiimu žemėlapius, prieinu prie vartų. Laukiu, dairausi. Niekas neatina manęs įleisti. Tik baisiai piktas šuo loja. Pagaliau kieme tarp ūkio mašinų kyštelė žmogutis. Pamojuoju. Ir jis pakelia ranką. Rodos, net

nusišypso. Aha! Reiškia, nešaus. Jau truputį drąsiau. Iš paskutiniųjų ploniuosi, kol prasispraudžiu pro vartų sąvėrį.

Priejęs sveikinuos ir tuoj imu pasakoti, kad jo kalnuose seniau buvo rasta gintaro, tokios suakmenėjusios smalos. Universitetui, sakau, reikalinga gauti tos smalos su įkimpusiais prieš milijoną metų vabzdžiais.

Matau, žmogui mažai įdomu, nors jis pirmą kartą girdys apie gintarą. Jis esąs radęs seniau buvo rasta gintaro, tokios suakmenėjusios smalos. Universitetui, sakau, reikalinga gauti tos smalos su įkimpusiais prieš milijoną metų vabzdžiais.

Tada aiškinu: jei gintaro būtų rasta apščiui, jį galėtų supirkti vyriausybė, nes iš gintaro gaminamas lakas, kuriuo laikuojami povandeniniai laivai. Iki šiol gintaras tam reikalui už didelius pinigų įvežamas iš Europos. Bet kam jį vežti, kai yra namie?

Senukas aiškiai atgyja. Tuojau pasisiūlo kalnų džiupavėžti reikiama kryptimi. Dvaro savininkas esąs išvykęs į Texas vestį derybų su naftos bendrovėmis, o jis pats esąs tik užveizda. Jam vis tiek laiks nuo laiko reikią apvažiuoti visus kanjonus.

Bet gintaras guli tokiaime aukštyje, kurio ir džipas negali įveikti. Dar kartą įsitikinęs, kad mes abu nerūkoriai ir sausų brūzgynų nepadegsime, — senukas palieka mus vienus.

Be kelio, be tako šokinėjame per akmenis, suvirtusius į kalnų upelį. Po kojomis traška išdžiūvusios laukinės avizės ir svėrės. Šiaip visiškai tylu. Ryto saulė vis skaudžiau ima de-

ginti. Gilioje tarpukalnėje dvi-guoli silčiau.

Vietomis, kur požeme prateka šaltinių srovės, vėšliai želia šluotiniai krūmai, žydi kalnų saulėžolės, lubinai, pupienojai, sago lelijos. Aštriai rugščių kvapu svaigina actiniai žolynai. Čia pat mėgina augti sausrų nebijantys australiškieji eukaliptai, bet juos nuolat skaldo žaltai ir laužo kalnų rieduliai. Iš po jų pavėsio pabėgo kelios stirmos su stirnačiais.

Dairomės į nugriuvusius šlaitus. Mums reikia surasti pilkai mėlynus sluoksnius. Veržiamės pro skaudžiai duriančių siauralapių agavų, yucca ir ocotillo užtvaras, pro kiubius lakišius, dagilius ir dygliuotus nepažįstamus stabarus, atsilenkiamie nuodingų ažuolaičių ir netikėtai patenkame į puikias, meksfaluotas terasas. Lygus, lygus kanjono dugnas laiptais kyla aukštyn ir dingsta už kelių vingių.

Kas čia juos mums padirbo? Atsakymas už poros minučių prie tingiai pukšinėtos naftos verdenės. Juodas juodas degutas, vos pastebimai sunkdamasis iš po kalno, gal per šimtus metų storai išsmalavo, išlygino kanjono dugną. Šmala kieta, nors raketas vežk.

Toliau prieiname dar vieną šaltinį. Šis energingesnis: visur pilna glitau degutėlio. Nori nenori — turi trauktis į šalį, kabintis į kalno šlaitą. O čia beveik kiekvienas žingsnis: tai kalkės, tai molis irsta po kojomis, akmenys rieda, išdžiūvę staburai lūžta arba išsirauna. Be to, iš urveliu baisiai išsagindinti purptelia kalnų paukštyčiai. Labai nemalonios vietos! Gali nuslysti į dygius kaktusus, užmirti gyvatę barškuolę ar tarantulą.

O kas ti tokia? Tai nieko baisaus. Milžiniškas voras. Visas, kaip pelė, plaukotas. Gyvena urvuose, tinklų nemezga. Ką nužiūrėjęs, drąsiai puola. Tarantulos įkastas žmogus po dviejų dienų nejučiomis miršta. Jei pasiseks skubiai pasiekti daktarą ir gauti priešnuodžių, tai dar gali tikėtis išlikti gyvas. Šitoje kelionėje mes dukart peržergėm tarantulas ir abu kartu, atsigręžę, jas užplumpinom. Gyvačių nepastebėjom. Taip pat nesutikom skorpionų. Gal būt, jie slapstėsi plyšiuose. Iš viso, skorpionai bėginėja tik naktį.

Saulė spigina tiesiai į šlaitą. Viskas kaista, dega. Nuo šviesos gausumo atsimpa akys. Niekas negelbsti nei žali akiniai. Tingisi dairytis, ieškoti, judėti. Eini, eini, o kai atsigręži, matai, kad vis lyg ant vietos. Neįspasakytas kalno didumas! Mano palydovas, būdamas be-

veik trigubai vyresnis, neilgai seka iš paskos. Jis man šaukia:

— Kralikausko romano krivė sako: "Gyventi reikia atsargiai". Aš krivės klausau. Leidžiuos žemyn.

Ir jis nulipa iki patogios pakopos, keliose vietose išjudindamas mažas akmenų griūtis. Rytų tyloje visas kanjonas bilta, kaip vėlinių vestuvės. Vien už tai reikėtų mums iš čia išvyti.

— Pasidairyk gintaro tarp tu akmenų. Gal žiemą lūtys kažką išplovė, — sakau jam.

Bet jis ne tiek ieško, kiek, užvertęs galvą šaukia:

— Atsargiai! Žemė iš po kojų griūva.

— Neužmiršk, kur stovi!

— Žiūrėk, koks lūtas kabo virš tavo galvos. Pasitrauk iš tos vietos!

— Saugok galvą. Gali, gali iškristi saulės smūgis.

Ir taip be galo. Neįskentęs klausiu:

— Ar atsimeni, ką Kernavės rykis atsakė krivėi? "Gyventi reikia drąsiai". Aš rykio klausau.

Pagalau 900 pėdų aukštyje (ir vėl tos pėdos!) pasiekiu mėlynos žemės sluoksnį. Tai pažįstama Las Lajas formacija. Čia turėtų būti gintaro.

Bepigu anksti rytą rankioti Palangos ar Pervalkos pajūryje. Baltijos bangų aptūpintas, ant drėgno smėlio išmestas, jis žiburiuoja, kaip žarijėlės. Iš tolo matai geltoną, baltą ar raudoną gabalėlį. Taip pasakojama tėveliai, patys gintaro ten ne kartą ieškoję. O aš pats Lietuvoje to malonumo neturėjau, — per daug jaunas buvau.

Čia lietuvišku spindesiu nepasidžiaugsi. Šisai gintaras guli pilkai mėlyno šlyno dulkėmis aplipęs. Turi su kirvuku užgauti kiekvieną šlyno sukietėjimą — didelį, mažą ir mažytį. Ir, žinoma, šimtą kartų veltui. Nebent atsitiktinai tokiu būdu aptinki kokį kristalą ar pusiau brangakmenį.

Taip praeina gera valanda, kol randu nei šiokią, nei tokią lengvą žievelę. Imu skusti su peiliuku, uostyti, trinti į ranką.

— Gintaras!

Oi, kaip įdomu! Tuojau užmirštu karštą saulę, troškulį ir turimus radinius. Puolu skubiai raustis, kapoti šlaito kaktą, ieškoti didesnės laimės, kol, nieko neišrausęs, pasijuntu baisiai pavargęs ir piktas. Kaip sunkiai gintaro kalnas atiduoda amžių turtus!

Neužilgo kitoje vietoje aptinku pora didesnių nuolaužų. Nuširdžiai nudžiungu. Matai, iš namų išvažiuodamas, buvau savo mamytėi pasakęs:

— Kai parvešiu, galėsi išs rinkti patį gražiausią gabalą. Iš jo padarysime segę su Rūpintojėlio paveikslu.

Tie du gabalėliai kaip tik, vienas ar kitas, tikėtų vidutinei segė. Dar atidžiau imu žiūrėti, su kirveliu kaukšėti. Nepraileidžiu nieko nepatikrinęs.

Pradeda sekti.

Ir nors užmušk, negaliu tikrai pasakyti, kas toliau atsitiko. Ar aš užsimiršęs žengiau žingsnį atgal ir ora, ar lūžo trąpaus šlyno slenkstis, staiga pasijutau daug žemiau tarp palaidų akmenų ir supelėjusių nuotrupų.

Gera, kad rankose dar tebeturėjau kirvuką. Kelis kartus suskubau įsikirsti į šlaitą. Šiek tiek susilaikiau.

Dingo visas ieškojimo įkarštis. Iš kišenų dingo ir keli gintaro gabalai. Pakeliu galvą ir matau, kokią ilgą lūgę padariau susilaukdamas.

Atsargiai nusirūpūžinu nuo

DRAUGAS, šeštadienis, 1962 m. lapkričio mėn. 3 d.

3

Antrajai parodai pasibaigus

"Art News" vertina Kęstutį Zapką

Nors jau ne vieną kartą yra buvę rašyta apie šio jauno, dėmesio verto dailininko laimėjimus ir jo kelią į platų meno pasaulį, garsinant tuo pačiu ir lietuvių vardą, tačiau apie jo paskutiniuosius parodos pasiekimus, kurią suruošė Gres meno galerija, 49 E. Oak Street Chicagoje ir apie straipsnį, tilpusi pirmą Amerikos meno žurnale "Art News", kur Kęstutis Zapkaus darbai yra taipgi aukštai vertinami, reikia ir pakartotinai pakalbėti.

Šitas žurnalas yra vienas iš rimčiausių ir gražiausių šiame krašte. Jame yra rašoma beveik tik apie menininkus, kurie yra jau garsenybės. Tad į šį žurnalą pakliūti nėra jau taip lengva. Bet kaip ten bebūtų, spalio mėnesio leidinyje regime meno kritiko Franz Schulze straipsnį labai gerai vertinantį Kęstutis Zapkaus tapybą ir jauno dailininko nepaprastą ryžtingumą. Neabejotina, kad šis straipsnis, tilpęs Art News, turės daug reikšmės Kęstutis Zapkaus tolimiesiems užsimojimams ir dailininko ateičiai, nes šitas žurnalas yra labiausiai skaitomas meno kritikų, žinovų ir meno kolekcionierių.

A. Šar.

Kęstutis Zapkaus Natiurmortas su Olimpijos drobule (aliejus) Čiurlionio galerijos nuotraukė

to klatingo kalno. Išspiaunu iš burnos molio košelę, nusidulkinu ir imu žiūrėti, bene esu kur prakiuręs. Kaipgi ne! Nubrozdintos abi alkūnės. Skauda paraudusi kelio girnelė. Aišku, rytoj bus ir daugiau mėlynų, žalių vietelių. Laimė, kad sprando nenusisukau.

Po stipraus tėviško pamokslas abu kibilkščiuojame atgal į dvarą. Paliekame šiek tiek gintaro užvaizdai ir pavakare grįžtame namo.

Kuo skiriasi Kalifornijos gintaras nuo lietuviškojo?

Neminint laboratorinių smulkmenų, skirtumai yra šie: kaliforniškas gintaras dažniau esti rausvas, tirštai debesuotas, neperregimas. Labai trapus. Sunkiai dega, degdamas rūksta tirštais, juodais dūmais. Puošmenas šlifuoti tikrai sunku: netikėtai sutrupa, atsiveria smulkios kaurymės arba grūduti sluoksniai.

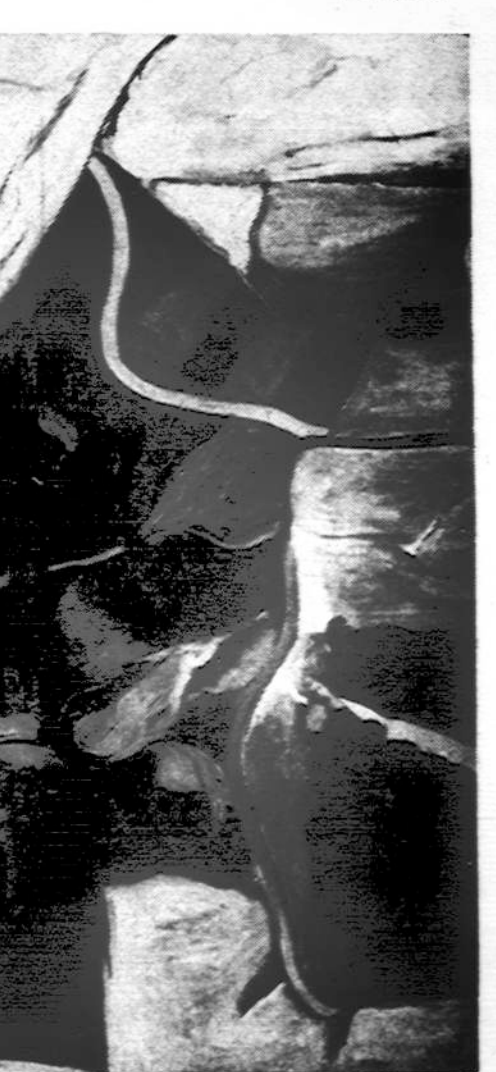
Lietuviškas gintaras ir toliau lieka nepralenkiamas. Puošnus, mielas, brangus.

Straipsnyje yra taip pat minimi ir lietuvių tėvų jėgų išlaikomi Jaunimo Namai, kuriuose pavasarį vyko pirmoji Kęstutis Zapkaus dailės darbų paroda, surengta liet. skautų akademikų, inž. Adomui Mickievičiui vadovaujant.

Antroji Kęstutis Zapkaus dailės darbų paroda baigėsi spalio mėn. 20 d. Ją ruošė minėtoji Gres meno galerija, įsigijusi beveik visus nuo jo pirmosios parodos likusius paveikslus. Ši paroda, nors buvo jau ruošta plačiai amerikiečių visuomenei, taipgi praėjo su dideliu pasisekimu. Dauguma išstatytų darbų buvo išparduoti. Parodą aplankė daug meno kritikų, meno rinkėjų ir, žinoma, meno mėgėjų, jų tarpe nemažas skaičius ir lietuvių, nors paroda ir buvo ruošta Chicago miesto šiaurinėje dalyje.

Pastebėtina taipgi, kad šią Kęstutis Zapkaus darbų parodą kokių nors būdu minėjo visi didieji Chicago dienraščiai. Juose tilpo meno skyrių redaktorių bei meno kritikų straipsniai, labai teigiamai vertiną šį jauną lietuvių dailininką.

A. Šar.

Kęstutis Zapkaus Natiurmortas su Olimpijos drobule (aliejus) Čiurlionio galerijos nuotraukė

• Liuksus leidinys apie M. K. Čiurlionį anglų kalba. Manyland Books leidykla išleidžia trečiąją "Selected Lithuanian Short Stories" laidą. Pirmosios šios knygos dvi laidos išparduotos. Trečioji laida neturi esminių pakeitimų. Tos pačios leidyklos išleisto novelių rinkinio "Lithuanian Quartet" reklamamos buvo išspausdintos Library Journal ir The Book Buyer's Guide Knyga taip pat įregistruota į Books In Print. Netrukus leidykla išleidsia novelių rinkinį "Modern Stories From Many Lands". Šioj knygoj sudėti įvairių gerųjų pasaulio autorių kūriniai. Knygą siuntinėjant platintojams, bus kartu pridėdami lapukai, su pažintine su "Selected Lithuanian Short Stories" ir "Lithuanian Quartet".

Netolimoje ateityje Manyland Books numato išleisti Vinco Krėvės rinktinę apysakų rinkinį Afrikos tautų pasakas, vieno lietuvių rašytojo romaną, kurį amerikietis kritikas pripažino gana geru, ir luxus leidinį apie M. K. Čiurlionį.

Ką čia radau? Argi tai gintaras?

BEAUTIFUL HANDMADE NUN DOLLS

Make Lovely
CHRISTMAS GIFTS,
BIRTHDAYS, Too.

Made with loving care with particular attention to detail.

Fine imported materials used to produce a real work of art. The finished product will become a Collector's item and one your little girl will enjoy and love now.

A full 5 decade rosary hangs from the waist and a beautiful crucifix from the neck.

Habit is hand pleated. Doll has beautiful face and is unbreakable. Arms, head and eyes move.

Order early for Christmas allowing two to three weeks for delivery—as much hand work is entailed in producing the most beautiful NUN DOLL available.

Never sold at this price before and not sold in stores.

ONLY \$8.95 for 8-inch doll.

ONLY \$13.95 for 13-inch doll.

Three habit colors to choose from: Black, White, or Brown.

Send check or money order to:

EDWARD REDMOND &
ASSOCIATES
10 E. 2nd Street,
Scottsdale, Arizona

GRIGUS PHARMACY

VISOS VAISTINES
REIKMENYS

Išpildome receptus ir turime naujausius patentuotus vaistus.

Atdara kiekvieną dieną
nuo 9:30 v. r. iki 10:00 v.

Sekmad. nuo 9:30 v. r.
iki 2:00 p. p.

Grigus Pharmacy
6725 South Pulaski Rd.

CHICAGO 29, ILLINOIS

Tel. LUdlow 1-1919

Joseph M. Grigus, B.S., R. Ph.,
savininkas

GAISRO — AUTOMOBILIŲ — GYVYBES, LIGOS

Ir visų kitų įvairių rūšių bei "home owners" apdraudomais telraukitės mūsų agentūroje dėl prielaimų kainų.
Išrakome ir patarnaujame visokių rūšių apdraudas lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BACEVIČIUS
APDRAUDŲ AGENTŪRA
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

PERKU IR PARDUODU PAŠTO ŽENKLUS IR SEKUS PINIGUS

PATRIA
6312 S. Western GR 6-6592
Atdara 11-4 ir 6-5

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimai — taisymai Sekm. uždarė

STIRBIS FUEL OILS

Aliejus virtuvei ir krosnims
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264

PETRAS STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

Remkite "Draugą"

KIETOS KOVOS DĖL MŪSŲ SOSTINĖS

VINCENAS LIULEVICIUS

Prieš pora metų knygos mėgėjai skaitė Mykolo Biržiškos "Dėl mūsų sostinės" I dalį. Tai buvo Vilniaus darbo atsiminimai, siekė ligi 1919 m. liepos 1 d. Šiais metais gavome antrąją atsiminimų knygą, kuri pradeda pasakojimą nuo 1919 m. liepos 1 d. ir baigia 1920 m. spalio 9 d. Knygą išleido londoniškė "Nida".

Pagrindinis pasakojimo tikslas atvaizduoti, kaip Vilniaus lietuviai buvo persekiojami už lietuviybę, kaip lenkų valdžia stengėsi tą kraštą paversti lenkišku, kaip lietuvių spauda su tom pastangom kovojo ir kaip lenkiškoji cenzūra persekiojo lietuviškos orientacijos spaudą. Pastaraisiais reikalais autoriaus visų kruopštumu stengiamasi atpasakoti, išryškinti. Tą vargą teko visiems lietuviams pakelti, bet daugiausia pačiam Mykolui Biržiškai, stovinčiam lietuviškos veiklos priešakyje.

Tada liepos 1 d. suėjo 350 metų nuo Liublino akto sudarymo. tad lenkai dėjo visas pastangas, kad ir lietuviai reikš-

MOVING

R. SERENAS perkrausto būdus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

PINIGAI Į USSR

Pilnai garantuota. Prašyk platesnių informacijų

GRAMERCY SHIPPING CO.,
Inc.

744 Broad Street,
NEWARK, NEW JERSEY

MUTUAL FUND INVESTING?

\$10.00 MINIMUM

2% SALES CHARGE

no salesman will call

mutual trust

MUTUSCO MANAGEMENT CORPORATION
4722 Broadway, Kansas City 12, Mo.
Dept. CP.

Please send me a current prospectus.

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ STATE _____

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. Victory 2-0105

Vertimai — Pilietybė — Laiškai
1 dol. 25 ct. val. — privačios

ty entuziazmą. Reikėjo lietuvių saugoti ir įspėti, kad nebūtų apgauti ir lenkai jų nepanadotų savo politikos tikslams.

Knyga pateikia labai daug ir naudingos medžiagos pėviakų ruošimui sukilimui pažinti ir jo sulikvidavimo siūlui susekti. Tas sukilimas buvo organizuojamas lenkų iš Vilniaus. Jis buvo Vilniaus lietuvių susektas ir 1919 metų rudenį likviduotas Kaune (68 psl.).

Žinome, kad 1920. II. 22—23 Kaune įvyko dalies mūsų kariuomenės sukilimas. Visą laiką buvo tvirtinama, kad šio sukilimo skatintojai buvo komunistai (ką jie ir patys prisipažįsta; žiūrėk "Lietuvos TSR istoriją", 328—329 psl.). O iš Biržiškos knygos paaiškėja, kad ne tik bolševikų, bet ir lenkų ši košė buvo maišoma (136 psl.). Mat, lenkai svajojo, kad pasidarius Lietuvoje suirutei, jie atėję padarys tvarką ir taip okupuos Lietuvą.

Jau K. Žukas mini savo atsiminimuose "Žvilgsnis į praeitį" apie įdomiausią momentą, kada patys lenkai Vilnių buvo atidavę Lietuvai. Šioje knygoje tas faktas paryškintas. Bolševi-

kams vejant lenkus, raudonajai armijai jau besiveržiant (VII. 14) į Vilnių, pasakoją M. Biržiška: "Tik štai skubiai gimnazijon atbėgo legionininkės ir pranešė, jog Vilniaus lenkų kariuomenės vadas Hupertas prašė du lietuvių komiteto narių tuojau pas jį atvykti" (183 psl.). Nuvykęs Ign. Jonynas išgirdęs visai nelauktą pareiškimą: "Iš Varšuvos gavau įsakymą — atiduoti Vilnių lietuviams!" (184 psl.) Hupertas pažadėjo Jonynui duoti automobilį, kad tik šitai būtų pranešta Kaunui ir besibartinčiai Lietuvos kariuomenei. Bet lenkas nesusėję duoti nei automobilio, nei savo pareiškimo patvirtinti raštu, nes miesto gatvėse jau pasirodė bolševikai (184 psl.).

Nors Lietuva prieš kelias dienas (VII. 12) buvo pasirašiusi su Sov. Rusija sutartį, pagal kurią Vilnius priklausė Lietuvai, ir į kurį Lietuvos kariuomenė beveik drauge (VII. 15) įžygiavo su bolševikų kariuomene, bet daug vargo teko pakelti, kol rusai iš Vilniaus išsikraustė. Jų plėšikavimas taip įgriso, kad beveik varu lietuviams reikėjo juos iškraustyti. Mūsų komendantas VIII. 25 pėrėmė Lietuvos vyriausybės vardu visą valdžią mieste ir apskrityje, nors rusai turėjo teisės ten dar būti iki IX. 1. Ir VIII. 26 ryte Lietuvos kariuomenė iškėlė Gedimino pilies bokštą

Lietuvos vėliavą. Bematant sugūžėjo į Vilnių Lietuvos vyriausybės ministerijos, nenujaučiant naujo lenkų antplūdžio Želigovskio maišto priedangoje. Neilgai mūsų vyriausybės nariai tevaikščiojo Lietuvos valdovų pramintais keliais. Lenkams sulaužius Suvalkų sutartį ir netikėtai užpuolus, reikėjo vėl sku-

bėti į Kauną, Vilniuje palikus tik būrelį lietuvių tautiniams reikalams saugoti.

• Knygos iš Lietuvos užsienio bibliotekoms. Vilniaus vaikščiotojų dijo pranešimu, į daugelį šalių keliaujančios knygos iš "respublikinės bibliotekos". Ji siunkėtai užpuolus, reikėjo vėl sku-

venantiems arba užsieninėms bibliotekoms. Neseniai gautas laiškas iš Švedijos, Lundo bibliotekos, kuri prašanti atsiųsti leidinį — "Lietuvišką florą". Vašingtono kongreso bibliotekai esąs išsiųstas leidinys "Lituanika" ir K. Povyliaus "T. Lietuvos respublikinė biblioteka".

Nusibodo "New Frontier" pažadai?

Kelia rūpesčių aukšti mokesčiai,
vienos partijos valdžia,
laisvės suvaržymas?

Padėkit valdžiai atgauti SVEIKĄ
GALVOJIMĄ balsuodami už

ERNEST E.

MICHAELS

Į KONGRESĄ

RESPUBLIKONĄ IŠ TREČIOJO
DISTRIKTO

SAVINGS IN BY THE 15th EARN FROM THE 1st

4 1/2%

ON INVESTMENT
ACCOUNTS

- Mokame pašto išlaidas už santaupų atsiluntimą
- Mokame pinigų perkėlimo išlaidas
- DUODAME PASKOLAS NAMAMS PIKRTI ARBA TAISYTI • LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI

ALBERT J. AUKERS, prezidentas

VALANDOS: Firmad. nuo 9 iki 4; antrad. nuo 9 iki 4; trečiadieniais uždaryta. Ketvirtad. nuo 9 iki 8; penktad. nuo 9 iki 6; šeštad. nuo 9 iki 1.

District Savings

ASSETS OVER \$22,000,000
ESTABLISHED 1897

3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8 • PHONE 254-0104

MENAS IR ARCHITEKTŪRA KULTŪROS KONGRESE

ST. GOSTAUTAS

Daug buvo rašyta ir kalbėta būsimame Kultūros Kongreso reikalui. Daug šnekėta teigiama ir neigiamai prasme. Taip, šis klausimas neeilinis, nes Kongresas mums turi likti giliu įrašu. Manysčiau, kad vieton ginčų, ką kviesti, ko nekviekti, labai naudinga padiskutuoti dabar meno ir kultūros dalykiškas situacijas būsimame kongreso akivaizdoje.

Menas, kultūra ir mūsų kalba šandien virto mums pagrindiniais mūsų kovos ginklais. Juos puoselėjant, lietuvių gyvomis tekės meilė savo tautai, praeities gerbimas ir dabarties realus vertinimas. Tad tiems, kurie tuos ginklus naudoja ir jais kovoja, padėkim. Negriaukim — kurkim.

Mūsų mehas nėra vien tik kieno nors asmenišką reikalą, bet visos tautos gyvybinis šaltinis. Šitas šaltinis ir praityje davė tiek dvasinių jėgų visose audrose lietuviui išlikti lietuviu.

Industrializacijos ir civilizacijos amžiuje neužtenka mūsų vaikus išmokyti lietuvių kalbos, bet reikia jiems perteikti taipgi lietuvių meno ir kultūros lobynus, kuriais jie galėtų didžiuotis patys ir skleisti juos svetimųjų tarpe plačiausia prasme.

Meno paroda

Kultūros Kongrese išvysime gal net 70 dailininkų darbus. Tokio skaičiaus menininkų dalyvavimą reikia laikyti itin reikšmingu išeivijos gyvenime. Iš jų

DAINA ELECTRONICS
(Gavin A. Semons)
TV-RADIOAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKTELES
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPŲTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAUKRODŽIAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

VESTUVIŲ NUOTAKOS IR
AUKŠTOS PRĖISTATYMAI
MŪSŲ SPECIALYBĖ
PRECIN PHOTO STUDIO
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI
valomi. Senos valomos ir
dažomos — J. Rudis
Tel. CLIFFSIDE 4-1050

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite
už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 1-8654 ir GR 6-4339

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai
taisau. Už patarnavimą vietoje \$3.
už dirbtuvės darbą — \$10 ir da-
lys. Pigios paveikslinės lempos.

J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a., PR 6-1063

SOPHIE BARCUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadi-
niais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki
9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmad.
7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEMLOCK 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.,
Chicago 29, Ill.

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš
įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lithuania Ave.
Tel. FRONTIER 6-1882

darbų mes turėsime progos
spręsti, kas šioj srityj nuveik-
ta, kur nužengta ir kaip nu-
žengta. Toji paroda parodys
mūsų meno svorį visos pasauli-
nės raidos platumė.

Būtų pageidautina, kad prie
kiekvieno dailininko paveikslų
apibūdinimo, aprašant jo nuei-
tą kelią, būtų atžymėta ir jo
internacionalinių premijų bei
stipendijų laimėjimai. Ne pro-
šalį būtų pažymėti, kokiuose
pasauliniuose muziejuose yra to
ar kito dailininko paveikslų. Sa-
kysim, man buvo nepaprasta
staigmena Telesforo Valiaus li-
tografijas rasti Los Angeles ir
San Francisco muziejuose. Kad
tokių staigmenų būtų ir dau-
giau!

Architektūros paroda

Šioje parodoje pamatysime ir
mūsų jaunus architektus. Rei-
kia manyti, kad jų darbuose
teks pasigrožėti lietuviškąja
dvasia moderniškuose motyvuo-
se.

Mes gyvename laikuos, gali-

Piešinys P. Jurkaus

ma sakyti — epochoj, kuri ver-
čia mus jau neatkurti, bet kur-
ti nauja. Čia negali būti prie-
kaištų, kad norime užmiršti se-
novę, bet negalime ir vietoje
stovėti. Sutikim su tuo, kad ir
gražiausia lietuviška sėmėga
šiandien jau ne visur ir ne vi-
sada tinka.

Architektų paroda parodys
mums, kiek esam pažengę lie-
tuviškos architektūros ugdyme.
Šiaip ar taip, norėdami i lie-
tuviško meno lobyną įnešti ką
naujo, turime rasti būdų ir sa-
vąją architektūrą vystyti.

Pripažindami, kad visos me-
no šakos krypta i universalu-
mą, mes turime surasti patys
save ir atidengti, kas lietuviš-
ka tame universalume.

Ir taip kaip tapyboj atskirsi
vokiečių ekspresionizmą ar
prancūzišką impresionizmą, taip
lietuvių mene ar architektūroj
turi išsiskirti savi motyvai. Vo-
kiečių ir prancūzų originalumas
ir glūdi jų tautų autentiškume.

Tad ir mes turime ieškoti mū-
sų meno ir architektūros lobby-
ne nemirštamų tautos bruožų.
Tik taip išliksime originalūs,
galėsime parodyti savąjį, auten-
tišką ir individualų meną.

Architektūra ir yra viena iš
meno sunkiausių šakų, kuriai
pasireikšti reikia šimtmečių, o
sukurti — talentų. Praeitis, dėl
įvairių sąlygų, nedavė mūsų ar-
chitektūrai pasireikšti univer-
sale prasme. O visokie gyven-
imo prajovai ir kliuviniai su-
trukdė pasireikšti talentams.

Ir dabar esame nedėkingose
sąlygose — tremtyje. Senimas
turi parodyti ir įdiegti jauni-

mui tuos tautinius lobynus, nes
jaunimas, nematęs ir neišgyve-
nęs savo tautos aplinkumos, ne-
gali sukurti mūsų savitumų.

Ugdant savo meną, neneikim
ir tos kūrybos, kuriam krašte,
aplinkumoj ir epochoj gyvenam.
Ir informalistiniam paveiksle,
ir "mobile" skulptūroj, ir dan-
goraižij gali spindėti mūsų dva-
sia ir ryškinti mūsų stilių.

Jeigu i kiekvieną kūrinį (pa-
veikslą, architektūrą, literatūrą,
muziką) mes įdėsime sielos, pa-
sieksime ir lietuviškumo, ir uni-
versalumo. Mes turime ieškoti
savęs mūsų mene. Ne vien tik
lietuviškumas lietuviškumui, bet
reikia lietuviškumo universalu-
mui!

Tik tas gali būti menininkas,
kuris turi savo religiją, kuris tu-
ri savo originalią Begalybės min-
tį.

— Fr. Schlegel

"Order now for the Holidays our Individual Molds"

Visit our lovely old fashioned
FOUNTAIN ROOM and Bulk Store at
1100 Chicago Ave. in Oak Park
Bulk Store 42 Lake St., Oak Park, Ill.

PETERSEN ICE CREAM CO.

Fruit Punch Frappe
For Graduations and Wedding Receptions
Individual Ice Cream Molds - Ice Cream Cakes
For Suburban Deliveries
Special consideration for your church, club or school
5835 W. Lake St. EUclid 6-6130, ESTbrook 8-1760

O'KEEFE BROS. COAL CO.

CENTRAS: CICEJO IR 16th STREET
Su pasididžiavimu praneša, kad jų naujas
"OK" GENERAL SALES MANAGER "OK"
COAL Pietvakarių miesto daly yra OIL
PETER P. RINKUS
6940 S. ARTESIAN AVE.
Parduoda geriausias anglis ir kūrenamą alyvą žemiausiomis kaino-
mis. 24 val. stokerių ir alyvos degintuvų patarnavimas ir taisymas
Tel. Rezidencijos: RE 7-8513 Ofiso: BI 2-1700

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
NOVEMBER — LAPKRIČIO 1, 2, 3 D. D.

IMPORTED ROGER COGNAC, NAPOLEON RESERVE BRAND	Fifth	\$3.89
DUJARDIN GERMAN BRANDY V. S. O. P.	Fifth	\$4.98
IMPERIAL NAPOLEON BRAND FRENCH BRANDY	Fifth	\$2.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	\$4.89
IMPORTED CORDIALS BLACKBERRY, APRICOT or CHERRY LIQUEUR, CREME DEMENTHE, DARK or LITE CREME DE CACAO	Fifth	\$2.59
CHATEAU NIAGARA, NEW YORK STATE CHAMPAGNE, PINK CHAMPAGNE, SPARKLING BURGUNDY	Fifth	\$1.69
DU BOUCHETT VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	.89c
BOURBON DE LUXE KENTUCKY STRAIGHT BOURBON WHISKEY	Fifth	\$2.98
IMPORTED TICO TEQUILA Lite or Gold	Fifth	3.69
PRIOR BEER Case of 24—12 oz. Cans		\$3.96

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. " 9 " 4 " "
Trečiad. uždaryta visą dieną.
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. " 9 " 8 " "
Šeštad. " 9 12:30 "

4 1/2 %

anticipated dividend
on investment accounts

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GROvehill 6-7575

DRAGAS, šeštadienis, 1962 m. lapkričio mėn. 3 d.

PERSPĖJIMAS ŽIEMAI!

Mes turim produktą. Pasiruoškite žiemai su garantuota protekcija, var-
todami LIQUID GLASS prieš gatvių druską, smėlį, saulę ar orą. Pa-
sluskite šiandien \$2.50 už vieną skardinę (1 pint) LIQUID GLASS (pa-
kanka 2 mašinoms ar dviem padengimams). Lengva vartoti, tik už-
tepti, nušluostyti, ir gauti informacijos, kaip galima uždirbti daugiau
pinigų, nei kad jūs galvojot, jog yra įmanoma bet kada jūsų gyveni-
me. Jei jūs nebusit nustebintas ir pilnai patenkintas, gražinkit tuščią
me. Jei nežinojau, kad LIQUID GLASS yra geriausias nuolatinis vaškas ir
valytojas, kurį galima pirkti bet kokia kaina. Niekad nenusidėvi, ga-
lima nuimti tik su stikliniu popierium. DORNER'S laboratorijos greit
demonstruos GOLD PLATED LA ROCKET auto, kuris bus naudoja-
mas reklaminei agitacijai.

Didesnio kiekio kaina: 2 skardinės \$3.90 — 6 skardinės \$10.85.
12 skardinų dėžė \$19.85 — vieno gallonu skardinė \$12.85.

IEŠKOMI AGENTAI: Pardavėjai ir pardavėjos, kurie dabar pardavi-
nėja iš namų i namus Metropolitan erioj, ar bet kur J. A. V. Dėl
smulkesnų informacijų rašykite Dept. L.

FISHER SALES COMPANY

LIQUID GLASS WHOLESALE JOBBER

3042 S. Gilpin St., Denver 10, Colorado Telef. SK 7-0796

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

DOVANAS KALEDOMS
savo artimiesiems
SIŪSKITE JAU DABAR
ir tik per

CENTRAL PARCEL SERVICE

kurio pagrindinė įstaiga yra

220 South State Street
Telefonas WA 2-9354,

gi B. Vitkaus vedamą skyrių rasite
2618 West 63rd Street
Telefonas WA 5-2466

Maisto produktų siuntiniai, akordeonai ir
siuvamosios mašinos dabar pristatomos 4-5
savaičių laikotarpyje.

Turime ypatingai gausų pasirinkimą pre-
kių siuntiniams sudaryti. Apsilankykite
pas mus ir vietoje įsitikinkite.

GARANTUOTA SIUN-
TINIŲ PRISTATYMA
TRUMPIAUSIU LAIKU
ATLIKAME JAU
NET 16 METŲ.

Invest with First Federal of Coffeyville
"INSURED SAVINGS"

CURRENT RATE

4 1/2 %

SAVE BY MAIL

MULTIPLE TRUSTS ACCEPTED

**FIRST FEDERAL SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION**
COFFEYVILLE, KANSAS

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAFayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2 %

Naujas aukštas dividendas numatomas
mokėti ant investavimo sąskaitų nuo vasario mėn. 1 d., 1962 m.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIMS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 r.
VALANDOS: PIRM. ir KETV. " 9 v. r. iki 5 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. " 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. " 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

KALĖDUS

Pats geriausias laikas
aplankyti savo kraštą

Keliaukite populiariu, draugišku

M-S BATORY

iš Quebec — Gruod. 6

i Gdynia (Lenkijoje) iš ten puikiu

susisiekimu i visas Rytų Europos

dalis.

Sustoja Southampton'e ir

Copenhagen'e.

Anksčiau išplauks iš Montreal'io lapkričio 9 d.

Dėl rezervacijų ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu

kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

220 BAY STREET TORONTO, CANADA

**Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMIU MEDŽIAGA**

**CARR MOODY
LUMBER CO.**

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Rašinė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

**ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY**

Manufacturers

Rankomis išpaušyti paveikslų rėmai. Pritarkinti paveikslams, skelbimams rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

KARPENTERIS

• Visokių namų pataisymai
• Priėmama kaina

IGNAS

Tel. HE 4-5370

Gardaus maisto siuntiniai į visus kraštus. Pilnai garantuota. Prašykite sąrašų ir kainoraščių.

**G R A M E R C Y
SHIPPING CO.**

118 E. 28th Street
New York 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598

**KVALIFIKUOTOS
RANKOS ir AKYS**

Ne visi vaistai yra pagaminti vaistų gaminių laboratorijose. Daugelis receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvertimas ir išsklaidymas yra labai svarbūs. Kai mes išpildome receptą, jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių ir vėliausių išrašų.

DARGIS DRUG STORE

CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas

2425 W. Marquette

Road

Chicago 29, Ill.

Tel. HEmlack 4-6050

VALANDOS:

Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

Herb Products Company

Dept. "D"

11012 Magnolia Blvd.
North Hollywood, California

**Pirkite JAV Apsaugos
Bonus!**

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

LIETUVIŲ ISTAIGA

F. A. RAUDONIS ir N. BEETULIS, Sav.

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvrt. 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

KALĖDINIAI SIUNTINIAI!

Dabar jau laikas užsakyti kalėdinius siuntinius savo giminiams ir pažįstamiems Lietuvoje.

Tuo tikslu, dėl smulkių informacijų ir naujų kainoraščių, prašome kreiptis į:

BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. SHO 8734

Tikra lietuviška Bendrovė, patarnaujanti tautiečiams jau virš 20 metų.

Pasiūnčiame: Medžiagas, gatavus rūbus, siuvamas mašinas, maistą, avalynę ir visa kita, kas yra leidžiama.

Mes garantuojame kiekvieno siuntinio pristatymą laike 4 savaitėms.

Mūsų padarytos sąskaitos, siunčiant per mus, suteiks Jums teisę gauti mokesčio nuo Jūsų uždarbio sumažinimą (Income Tax).

Pakvitavimą su siuntinio gavėjo parašu pristatome kiekvienam siuntėjui.

Pasinaudokite mūsų geriausiu ir asmeniškumu patarnavimu.

• "Bendrinės Lietuvių kalbės kursas", rankraščio teisėmis išleistas, ofsetu (1-53 p.) ir miografu (54-69 p.) spausdintas leidinys, sudarytas Domo Veličkos, Pedagoginio Lituanistikos instituto lektoriaus, išleistas to instituto Globos komiteto. Atrodo, kad leidinys bus daugiausiai skiriamas neakivaizdams. Leidinio pirmoje dalyje yra iš "Tremties metų" paimta prof. dr. Pr. Skardžiaus studija "Lietuvių kalba, jos sudarymas ir raida". Čia ryškiais pavyzdžiais nusakoma, kad lietuvių kalba, ir kitos jai giminingos, yra kilusi iš bendros indoeuropiečių prokalbės. Autorius nagrinėja įvairias garsines atmainas baltų kalbose (lietuvių, latvių, prūsų ir kt.), lietuvių kalbos pagrindines tarmes. Aiškindamas mūsų kalbos raidą, duoda įdomios medžiagos iš lyginamosios kalbotyros.

• "Tėvynės Sargas". Kultūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1962 m. Nr. 2 (22). Redakcijos adresas: Dr. V. Litas, 509 N. 1st Ave., Willow Springs, Ill., administracijos — J. Paškus, 7343 S. Mozart St., Chicago 29, Ill. Įdomiausias šiame numeryje dalykas yra Jurgio Savickio laiškas, spaudai pateikti M. Krupavičiaus, Paskelbta vienas pluoštas šio mūsų rašyto-

dant sintaksės kurso santrauką, gausiais pavyzdžiais ir tiksliais paaiškinimais nusakant ir paaiškinant skyrybos ženklų vartojimą. Šis leidinys bus naudingas kiekvienam, besiekiančiam patobulinti savo lietuvių kalbos mokėjimą. (J. Pr.)

• "Tėvynės Sargas". Kultūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1962 m. Nr. 2 (22). Redakcijos adresas: Dr. V. Litas, 509 N. 1st Ave., Willow Springs, Ill., administracijos — J. Paškus, 7343 S. Mozart St., Chicago 29, Ill. Įdomiausias šiame numeryje dalykas yra Jurgio Savickio laiškas, spaudai pateikti M. Krupavičiaus, Paskelbta vienas pluoštas šio mūsų rašyto-

jo ir diplomato laišku iš pokario metų susirašinėjimo su prel. M. Krupavičium. Dviejų korespondencijų dar pajvairina E. Balučio laiškas Savickiui ir Savickio atsakas Balučiiui, taipgi ilgas laiškas Savickio St. Lozoraičiui. Laiškų medžiaga leidžia geriau pažinti patį Savickį, prisimenant taipgi Vliko ir min. St. Lozoraičio pokario santykių įtampą. Savickio laiškas ir literatūrinis atžvilgis yra tikrai malonus pasiskaitymas. Vargu, ar buvo tokio pobūdžio žurnale skelbtinas verstinis straipsnis "Visuomeninės tvarkos krizė Ilijadoje". Straipsnis grynai konstruktyvių antikinių literatūros problemų nagrinėjimu

yra toli atsietas nuo šios dienos, įdomus galėtų būti tik klasikinės graikų literatūros mėgėjui. Blogai dar ir tai, kad straipsnis žurnale pateiktas, visai nepaisant nusistovėjusios mūsų bendrinės kalbos, gramatikos, sintaksės bei skyrybos. Savo atkištinumu jis labai sumenkina visą numerį. Apžvalginėje žurnalo dalyje aktualiu bei rimtu paruošimu išsiskiria V. Bagd. "Marksizmas, dialektika ir istorinė realybė" (komentarai prancūzų jėzuito Fessard veikalo "Apie istorinę realybę" ir "Darbo teologija" (kollektyvines, M. Todd redaguotos, knygos apie darbo ir krikščionio santykius aptariamas). (b.)

jo ir diplomato laišku iš pokario metų susirašinėjimo su prel. M. Krupavičium. Dviejų korespondencijų dar pajvairina E. Balučio laiškas Savickiui ir Savickio atsakas Balučiiui, taipgi ilgas laiškas Savickio St. Lozoraičiui. Laiškų medžiaga leidžia geriau pažinti patį Savickį, prisimenant taipgi Vliko ir min. St. Lozoraičio pokario santykių įtampą. Savickio laiškas ir literatūrinis atžvilgis yra tikrai malonus pasiskaitymas. Vargu, ar buvo tokio pobūdžio žurnale skelbtinas verstinis straipsnis "Visuomeninės tvarkos krizė Ilijadoje". Straipsnis grynai konstruktyvių antikinių literatūros problemų nagrinėjimu

TURIS 28 METŲ PATYRIMĄ ĮSTATYMŲ LEIDIME!

**R e m k i m e
WM. T. MURPHY
K O N G R E S E
IŠ TREČIOJO DISTRIKTO**

WILLIAM T. MURPHY

PATIRTIS

JUNGTINĖSE VALSTYBĖSE

86-to Kongreso narys 1959-61

87-to Kongreso narys 1961-63

Užsienio reikalų komiteto narys

MIESTE

24-rius metus narys Chicago

City Council

20 metų Komitetų pirmininkas

TARPTAUTINIULOSE REIKALUOSE

Amerikos delegacijos narys 5-toj sesijoj (1961) ir 6-toj sesijoj (1962), Kanados - Jungtinių Valstybių tarp-parlamentarinėje grupėje Ottawā, Canada — Washington, D. C.

Remiamas CHICAGOS AMERICAN, kuris rašo:

"Vertingas užsienio reikalų komiteto narys."

Antradienį, lapkr. 6-tą, 1962, ⊗ BALSUOKIT UŽ DEMOKRATUS

★★★★ VOTE ★★★★★
DEMOCRATIC

JUODOJO KONTINENTO AUKŠTOJI KULTŪRA

Tur būt, daugelis galvojome, kad pačių Afrikos gyventojų sukurtos aukšto laipsnio kultūros buvo tik egiptiečių, dar graikų bei finikiečių kolonistų ir vėliau Afrikon persimetusių arabų. Tai vis buvo baltosios rasės pėdsakai ir palikimas. Šalia to mums atrodėdavo, kad visa kita šiame žemyne yra nusikandę tik primityviame juodosios rasės barbariškume, be jokių kultūrinių polėkių ir be reikšmingesnių kultūrinių rezultatų.

Tikrovėje tačiau taip nebuvo. Šitai galime dabar puikiai įsitikinti Chicago's Gamtos ir istorijos muziejuje (Chicago Natural History Museum) vykstančioje, taip vadinamoje, Benin meno parodoje, kuri ten bus iki gruodžio mėn. 9 d.

Benin yra Afrikos sritis pietinėje Nigerijoje, kur iki XIX amžiaus pabaigos buvo laisva ir aukštos kultūros laipsnio pasiekusi negrų valstybė - karalija. Šalyje klestėjo įvairinti miestai, kuriuose žydėjo įvairūs menai, ypač vario ir dramblio kaulo skulptūros. To pačio vardo (Benin) krašto sostinė tik 1897 metais buvo anglų su-

Bronzinė kaukė (Iš Benin meno parodos Chicago's Gamtos ir istorijos muziejuje).

naikinta, pavergiant ir visą kraštą. Benin karalystė europiečiams buvo žinoma jau nuo 1485 metų, kada ją pirmą kartą atidengė portugalai. Tačiau jos meno turtai Europos muziejuose pasirodė tik tada, kai šios kultūros tolimesnė raida jau buvo užslopinta baltųjų įsiveržimo. Chicago's Gamtos ir istorijos muziejuje dabar vykstanti šios kultūros meno turtų paroda yra

pirmą kartą tokios plačios apimties. Lig šiol nei šiame krašte, nei aplamai kur nors kitur pasaulyje Benin kultūros eksponatų vienoje parodoje nebuvo niekur tiek sutelkta. Apilankyti šią parodą yra ne tik savotiška egzotika, bet ir visai realus šios, dėmesio vertos kultūros pažinimas. k. b.

• Apsiminimus apie Latvių operą parašė Otto Krolls. Veikalas pavadintas "Karalis gaida". Knygoje taipgi rašoma apie lietuvių scenos menininkų apsilankymus Rygoje, apie lietuvių baleto lankymąsi Kaune ir t. t. Bus ir lietuviškų iliustracijų. Veikale, be kitų kuriozų, suminama apie Lietuvos ir Latvijos operos aktorių įvykusias futbolo rungtynes, kuriose dalyvavo ir K. Petrauskas. Veikalas turės apie 400 puslapių.

Spausdinamas "Draugo" spaus-tuvėje. Numatoma, kad bus iš-leistas pabaigoje šių metų. Knygos autorius Krolls yra lietuvių bičiulis ir savu laiku buvo vienas iš organizatorių Lietuvių - latvių sąjungos Rygoje. O. Krolls yra apdovanotas Gedimi-

no ordinu už kultūrinius ryšius su Lietuva.

MOVING

J. NAUJOKAITIS
ligų metų patyrimas ir
apdraustas perkraustymas
WA. 5-9209 Chicago, Ill.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226

Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, Prosp. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro ir sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. atidaryta tik 6211 S. Western Ave. krautuvė.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS

Kiekvienas gauna ypatingą šventės dovaną. Dabar yra laikas prisiminti pareidavimus rudens ir žiemos sezonui Jūsų artimųjų anapus vandenyno:

VILNOS

VIETINĖS ir ANGLISKOS
PALTAMS MEDZIAGOS
KOSTIUMAMS
BOUCLE
CHINCHILLA
VELOURS
KREPAS

KARTONAI

SILKAI
STANGRUS IR ISSIUVI-
NETAS. NAILONAS
CAPRONAS visų spalvų
AKSOMAS
IMPILAMS MEDZIAGA
PAKLODEMS

Mes taip pat turim užuolaidoms, uždangalams ir baldų apmušimams medžiagas

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę
Jefferson St., Chernin's aikštėje.

Užuolaidos ir apdengimai baldams siuvami taip pat pagal užsakymą.

NAMAMS PASKOLOS ŽEMIAUSIU NUOŠIMČIU

NERIBOTI FONDAI PASKIRTI NAMŲ IR G. I. (VETERANŲ) PASKOLOMS

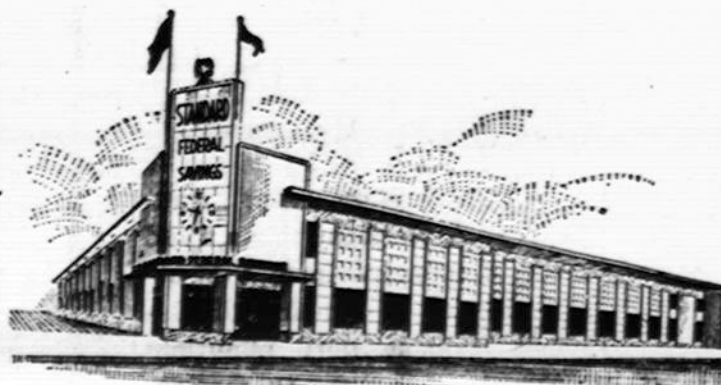
• Paskolas duodame lengviausiomis sąlygomis. Mėnesinius mokėjimus pritaikome pagal jūsų išgalas.

Turtas \$82,000,000.00

• Taupykite STANDARD FEDERAL — stipriausioje Chicago's taupymo Bendrovėje, kur jūsų santaupos yra apdraustos — saugios ir neša dividendus.

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Dvi automobiliams pastatyti aikštės jūsų patogumui

Pinigai padėti prieš kiekvieną mėn. 16 dieną, neš dividendus nuo pirmos mėnesio dienos

JUSTIN MACKIEWICH Sr.
Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH Jr.,
President

Naujos darbo valandos: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Antr. ir penkt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Trečiadieniais nedirbama.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

DRAUGAS, šeštadienis, 1962 m. lapkričio mėn. 3 d.

Paskolos, perkant namus, daromos ilgim terminams ir žemais nuomimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

Dėl informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-774

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET

Telef. PR 8-0833

PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDARCREST 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

J. F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7 1741-2

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROVEHILL 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNHALL 3-2108-0

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAJONAS VISTA

REpubl 7-0400

REpubl 7-0401

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET
2314 W. 23rd PLACE

Tel. REpubl 7-1213
Tel. Virginia 7-0672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICOERO, ILL.

Tel. OLYMPIC 2-1003

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šlapį ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel ištekus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

JANINA ir KAZYS BALTRAMONAI
atidarė naują restoraną

RŪTA

MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493

Cia gausite lietuviškus valgius, pri-talkytus jūsų skonimui!

KVIEČIA VISUS ATŠILANKYTI!

Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 8 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 11 valandos ryto iki 8 valandos vakaro.

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

PUIKŪS ĮSPŪDINGUMAI

Santariečių įspūdingą suvažiavimą, kuriame buvo viskas tik įspūdingai ir puikiai, įspūdingai Nepriklausomoje Lietuvoje aprašė dr. H. Nagys. Štai dalelė to įspūdingumo ir puikumo:

“Santaros suvažiavimas buvo įdomus, jaunatviškas ir turiningas”.

Vincas Trumpa pravedė labai įdomų seminarą.

“Dr. Julius skaitė puikiai parašytą paskaitą”.

“Sekančioj paskaitoj, patiektojų puikla forma ir sukelusioj įdomias diskusijas, Vincas Trumpa skaitė apie išeivijos žmogaus išipareigojimą”...

“Šeštadienio vakarą įvyko įspūdingas literatūros vakaras”.

“Tada Dalia Juknevičiūtė - Mackuvienė įspūdingai ir puikiai paskaitė A. Škėmos “Giesmę”.

“Poetas Algimantas Mackus skaitė giliai ir įdomiai parašytą ir labai įspūdingai perduotą paskaitą”.

“Avangardinio teatro metmenys klausytojams paliko gilų įspūdį”.

“Birutė Vaitkūnaitė skaitė įdomią ir gyvą, diskusijų sukelusią paskaitą”.

Stebėtojų nuomone, tokio įspūdingumo tebuvo pasiekta tik prieš trejus metus įvykusiame buvusių policininkų suvažiavime, kuriame pirmasis policininkas ir pirmasis karys sakė ne puikią ar įspūdingą, bet “ugnimi trenkiančią prakalbą”. e-s

Pilnutinis atsakymas

— Prašau man amerikoniškų mėlynų kelnų nenešioti ir bliuskutę platesnę užsidėti, kad daugiau pridengtų, — taria mama dukrai.

— Ką čia niekus kalbi, mama, daktaras per Barcus radiją paaiškino, kad pilnutinei moteriai drabužiai nesvarbu, — atšovė dukra. Z.

KURKĖ SOVIETŲ

NUOTYKIŲ ROMANAS

PIRMOJI DALIS

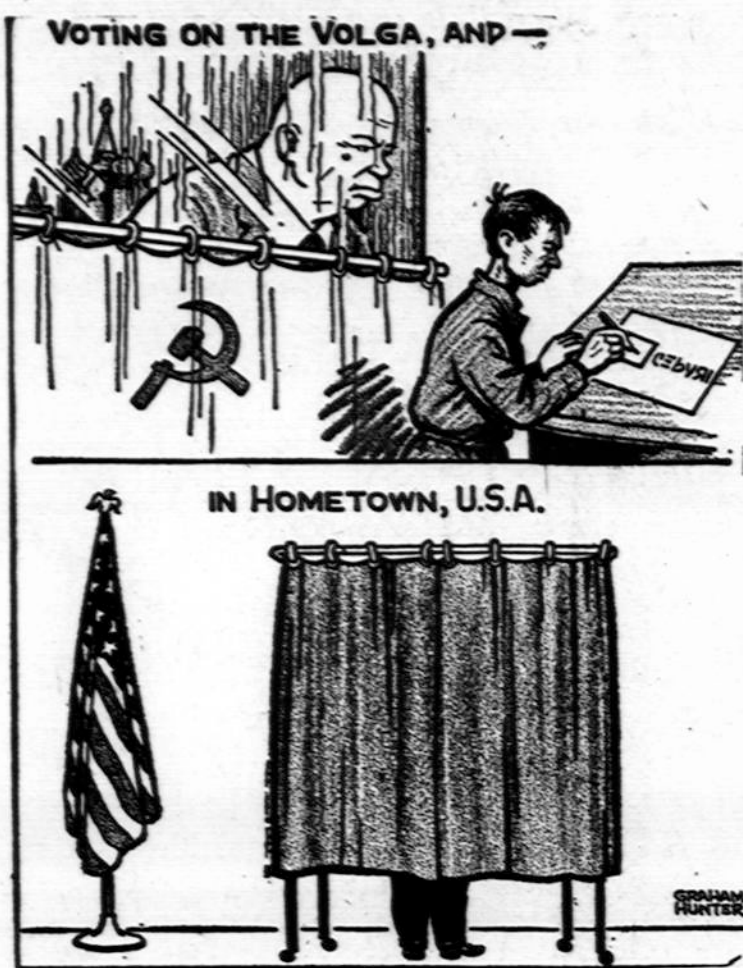

ANTROJI DALIS

PABAIGA

Amerikoj Padėkos dienos proga praranda galvas šimtai kalakutų, gi štai kaip bolševikinė “Šluota” vaizduoja žmogų, kuris sugalvojo užvalgyti kurkienes.

Apacioje pavaizduoti balsavimai Amerikoj. o viršuje slapsti balsavimai Sovietijoje, kur tėvas Chruščiovas stebi, kad gerai pabal-suotum, arba, anot B. Pavaballo, rinktum seimą, kad ištremtų seimą.

Viešas apgailestavimas

Keleivis spalio 10 d. nr. 41 pranešė, jogei “1948 metais Prancūzija visuotinu gyventojų balsavimu (tikrai vyrų) išrinko šalies prezidentu Louis Napoleoną, kuris po kelių metų tautai pritariant pasidarė imperatoriumi ir vadinosi Napoleonu Trečiuoju”.

Pats save sarmatindamas, pranešu, Spyglių ir Dyglių skaitytojams, kad aš spyglininkas nuo Toleikos taip didžiai buvau

Prekyba tėvu

Žinomas beisbolininkas buvo parduotas vieno klubo kitam. Kartą jo mažas sūnelis su motina eina pro žaislų krautuvę ir pamatęs automobiluką sako:

— Mamyte, nupirk šį automobilį.

— Negalima, dabar nėra pinigų.

— Tai parduokime vėl tėvelį, — atsakė sūnus.

Kodėl rašo

Anglų rašytojas N. Monsarati, paklaustas, kodėl jis rašo knygas, atsakė:

— Tai yra vienintelis dalykas, kurį sugebu padaryti. Mėginau būti jūrininku, bet nesisėkė, taip pat nesisėkė advokatauti, valdininkauti ir net elgetauti.

Specialus kostiumas

Žmona krausto vyro rūbinę ir atradusi seną švarką sako:

— Aš manau, kad turėtum šį švarką išmesti.

— Ne, jis labai reikalingas, kai aš einu pasiaiškinti dėl mokesčių į mokesčių įstaigą, — atsako vyras.

SUSIGRAUDINIMAI

Sužvilgėjo ašaros jo akyse. Negalėjau aš sulaikyti savo verdančių jausmų.

R. Kezys

Užteko, kad nepradėčiau verkti.

B. Raila

Jonis Aliuona

PESIMISTAS

Bėga dienos, slenka metal, Tik paspėk skaičiuoti. Altas, Vilkas, diplomatai... Turim kam aičiuoti.

Vilniuj sėdi bolševikas, O šioj pusėj marių Lenkias Altui pilkas Vilkas Po riebių Vasarių.

Šimtą kartų kėliau tostą Ir šaukiu kaip jaunas: — Už tėvynę, ne už postą. Te mūs vyrai kaunas!

Laisvės fronte žodžių srovės, Juos griauštiniai lydi. O mes giedam nuo senovės: Te vienybė žydi!

užsiknisę Scheinfeldo stovykloje, Unros ir Balfo gerybėmis užverstuose sandėliuose, kad net ir neužgirdau, jogei tokie dideli įvykiai atsibuvo mūsų, sakyčiau, panosėj — Prancūzijoje.

Spyglininkas nuo Toleikos

Geriau būti gaidžio snapu, negu jaučio uodega.

Japonai

— Taip kitko, aš, dar niekad ir iš niekur nebuvau ištremtas. Jei kur važiauvau ar kaip bailyš bėgau, taisy vis pats savo valia.

B. Raila

Pagyrė Sovietiją senais žodžiais

Girtavimas 1897—1898 m. pilviškiečių tarpe žydėte žydėjo. Juk Rusijos gyventojai degtinė nuodijosi šimtus metų.

Dr. K. Grinius

Mano giminaitė, pvz., yra krautuvės vedėja tokiame kaime, kuriame prieš karą jokios krautuvės nebuvo; toj krautuvėj yra šis tas pirkti: bent degtinės, degtukų.

J. Gobis,

Vienybė, Nr. 35

Nėra darbininkų klasės

Marksizmo ekspertai Maskvoje aiškinosi kapitalizmo reikalus, kurie vyksta visai priešingai, negu Marksas pranašavo. Maotsetungui nesenai Amerikoje lankęsis draugas Liu pasakė:

— Socializmo atžvilgiu Amerika yra miręs kraštas. Kaip pas mus nėra kapitalistų, taip ten nėra darbininkų klasės.

— Kur ji? Likviduota?

— Ne, daug blogiau, — sako Liu, — ji motorizuota.

— Jei nori atrodyti jaunas, bendrauk su senais žmonėmis.

— Daugelis vaikų yra sugadinti todėl, kad jų tėvai bijo pabarti močiutes.

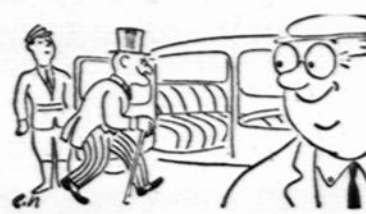
— Moterys dažnai keičia nuomonę, rečiau šukuoseną ir niekad amžiaus.

SKELBIMAI

Parduodamas dviejų namų namas.

Nereikia grynų pinigų. Prekės parduodamos ant išsimokėjimo be išmokėjimo.

B. Brazdžionis, per S. Barcus radiją spalio 21 d.

Blogiausia, kad turtingieji labai ilgai gyvena, nepaisydami dainos “Dolerių daugybė taupomojog guli, ak, greičiau numirki tu, brangus dėduli”.

Vėlai naktį New Yorke į praivį kreipiasi vyriškis:

— Ar nepaaukotumėte 500 dolerių žmogui, netekusiam visko, išskyrus revolverį?

BALSUOKITE UŽ LIETUVĮ

ALFONSA F.

WELLS

Aukštesniojo teismo

TEISĖJĄ

BALSUOKITE UŽ

⊗ DEMOKRATUS

1962, lapkričio 6-tą

Chicagos balsavimo mašinas yra paskutinis

Nr. 60

Chicagos ir Cook apskričių Wells vardas yra taip pat balsavimo lapuose (state ba mašinose Wells yra pas Aukštesniojo teismo teisėjus) eilėje.

Visi Cook Apskričių balsuotojai

TEISĖJĄ ALFONSA F. WELLS

Non-partisan Comm. to

4 1/2 %

current dividend
DIVIDENDU MOKAM PAGAL
Už 4 metų investavimo bonus mokam
dar išmokėsime po 1/2 % už kiekvieną
BRIGHTON SAVINGS AND
4071 ARCHER AVENUE, C
Valandos: Pirmadienį, antradienį, penktadienį.
Trečiadienį, uždaroma: ketvirtadienį.

UNIVERSAL S

Atdara: kasdien nuo 9 valandos
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo

STABDŽIŲ BRAKES R

Nuo '50 iki '58 metų
CHEV., FORD, PLYM., DODGE, PONTIAC, OLDS., STUDEBAKER, THUNDERBOLT, HUDSON, CHRYSLER, De SOTO, PACKARD, LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC

Zemos kainos ir čia neišvardinti hidraulinių stabdžių sistemos taisymo ir šalinimo darbai. Taip pat tepimo mechaniniai pataisymai, lyginimas ir nauja dirbtuvė su moderniais įrankiais. Naudokitės mūsų žemomis kainomis darbu.

ČESAS AUTO I

2423 West 59th Street

GRovehill

LIETUVIŠKO STILIAUS MĖSINIS VOSYLIUS FO

2433 West 69th St.

Gamina ir parduoda lietuviškas įvairių rūkytų ir šviežių mėsų. Laidelikat, grocery prekės.